

**UCHWAŁA NR XIX/112/16
RADY GMINY POŚWIĘTNE**

z dnia 22 lutego 2016 r.

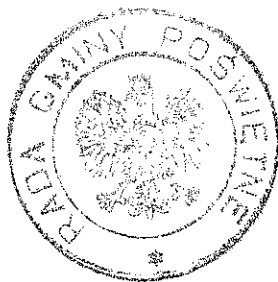
w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku”

Na podstawie art. 18, ust. 2, pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 1515, zm. poz. 1045 i 1890.) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Poświętne.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty i wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Przemysław Skrzypek

Załącznik do Uchwały Nr XIX/112/16
Rady Gminy Poświętne
z dnia 22 lutego 2016 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY POŚWIETNE NA LATA 2015-2021 Z PERSPEKTYWĄ DO 2025 ROKU

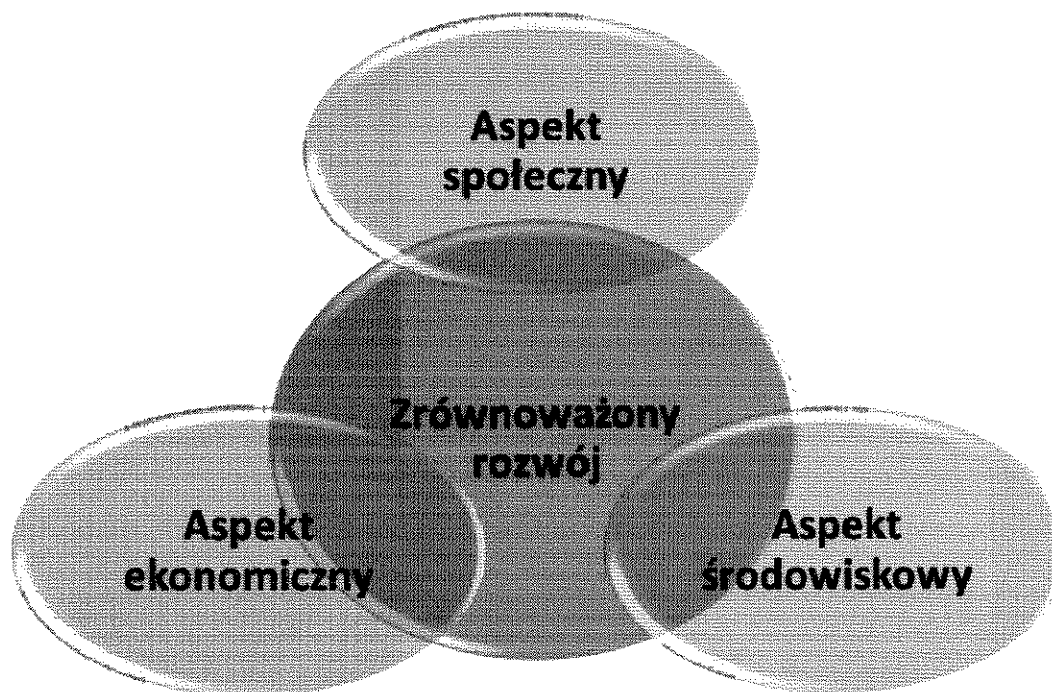
Spis treści

I. Wprowadzenie, metodyka prac	3
II. Raport o stanie gminy	6
2.1. Charakterystyka ogólna	7
2.2. Rys historyczny	8
2.3. Infrastruktura i środowisko	9
2.4. Kapitał ludzki, infrastruktura społeczna	14
2.5. Rynek pracy i gospodarka	24
III. Analiza SWOT/TOWS – ocena potencjału rozwojowego gminy Poświętne	29
3.1. Analiza SWOT/TOWS	30
3.2. Charakterystyka optymalnego modelu rozwoju strategicznego gminy	33
IV. Plan strategiczny i operacyjny	36
4.1. Wizja, misja, cele	36
4.2. Plan operacyjny	37
V. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Poświętne z dokumentami wyższego rzędu	39
VI. Procedura wdrażania	42
6.1. Schemat wdrażania strategii	42
6.2. Finansowanie strategii	44
6.3. Harmonogram realizacji strategii	47
VII. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	47
Spis tabel	52
Spis ilustracji	52
ZAŁĄCZNIK nr 1: Analiza wyników badania ankietowego	54

I. Wprowadzenie, metodyka prac

Zrównoważony rozwój to proces oznaczający progres i zdolność przetrwania. W ekologii definiowany jest jako zachowanie bioróżnorodności środowiska naturalnego przy jednoczesnym utrzymaniu jego produktywności z upływem czasu, w kontekście człowieka to potencjał długoterminowego utrzymania dobrego stanu zdrowia i samopoczucia. W aspekcie ekonomiczno-gospodarczym utożsamiany jest z komponentami, takimi jak: prawa człowieka, zdrowie i bezpieczeństwo, rządzenie i zarządzanie, transparentność, sprawiedliwy handel. Uwzględniając fakt, że wszystkie działania ludzkie ingerują w systemy, w których żyjemy, wyzwanie zrównoważonego rozwoju jest złożonym problemem. Koncepcja rozwoju zrównoważonego opiera się na trzech oddziaływujących na siebie filarach: społecznym, ekonomicznym i ekologicznym.

Ilustracja 1: Koncepcja zrównoważonego rozwoju.

Idea zrównoważonego rozwoju to koncepcja rozwoju kojarzonego z rozwojem proekologicznym gminy czy regionu w oparciu o uwzględnienie potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń, społeczności lokalnych. W znaczeniu gospodarczym to rozwój poddany konkurencyjności lokalnej i międzynarodowej z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych.

Każda jednostka samorządu terytorialnego posiada cechy kluczowe z punktu widzenia zarządzania:

- kluczowa dla kierowania rozwojem rola władz publicznych, ograniczona przez cykl wyborczy oraz system administracyjno-prawny i polityczny Państwa,
- wielopodmiotowość, czyli współzależność procesów zarządzania od decyzji i działań wielu podmiotów na jej terenie i w otoczeniu,
- złożoność procesów rozwojowych,
- otwartość wynikająca z powiązań z otoczeniem, które jest źródłem pojawiających się szans ale także zagrożeń,
- niepewność,
- trwała, bezwzględna ograniczoność niektórych zasobów i nieodwracalność większości zmian środowiska,
- nadmiar formułowanych przez społeczność potrzeb i celów przy istniejącym deficycie środków na ich realizację przez władze publiczne,
- konfliktogenność.

Strategia rozwoju gminy stanowi zatem odpowiedź na indywidualny pakiet potrzeb gminy. Jest planem operacyjnym uwzględniającym określone ramy czasowe realizacji zadań i wyrazem możliwego do osiągnięcia konsensusu społecznego z uwzględnieniem kluczowych cech samorządu terytorialnego. Strategia rozwoju gminy to plan systemowego, długofalowego działania władz i podmiotów zaangażowanych, uwzględniającym czynniki zewnętrzne wpływające na sytuację gminy tj. szanse i zagrożenia, ukierunkowany na społeczność lokalną, bazujący na wewnętrznym potencjale i uwzględniający wewnętrzne słabości gminy.

Cechami kompleksowej strategii rozwoju są:

- całościowe ujęcie przedmiotu i celów,
- diagnoza kluczowych problemów,
- definicja jasnych i mierzalnych celów,
- określenie systemu działań ukierunkowanych na konsekwentną realizację wyznaczonych celów,
- koncentracja środków na określonej liczbie działań,
- elastyczność w sytuacji niepewności i zmienności otoczenia,
- długotrwałe rezultaty działań.

Prowadząc prace nad dokumentem pn. „Strategia rozwoju gminy Poświętne na lata 2015-2021” uwzględniono potrzeby i korzyści jakie niesie ze sobą planowanie strategiczne. Kompleksowa strategia rozwoju gminy przygotowuje władze i społeczność lokalną do konfrontacji ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi, identyfikuje problemy zanim powstaną, konsekwentnie ukierunkowuje działania, tworzy płaszczyznę konstruktywnego dialogu pomiędzy społecznością a władzami gminy, aktywizuje do działania na rzecz rozwoju gminy.

Struktura dokumentu została podzielona na następujące sekcje tematyczne:

- **Infrastruktura i środowisko** – obszar obejmujący zasoby naturalne i środowiskowe gminy Poświętne, infrastrukturę techniczną: wodno-kanalizacyjną, dostaw energii i paliw, infrastrukturę komunikacyjną i ochrony środowiska;
- **Kapitał ludzki i infrastruktura społeczna** – obszar ten obejmuje zagadnienia z zakresu: demografii, migracji, bezrobocia, edukacji, pomocy społecznej i opieki zdrowotnej;
- **Kultura, sport, turystyka** – obszar ten obejmuje kapitał przestrzenny i kulturowy, czyli infrastrukturę sportowo-rekreacyjną na terenie gminy Poświętne, zasoby kulturowe i turystyczne a także przyrodniczo-krajobrazowe.
- **Rynek pracy i gospodarka** – zakres sekcji obejmuje obszar kapitału gospodarczego, tj. działalność gospodarczą na terenie gminy Poświętne, liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych oraz przedsiębiorczość mieszkańców, działalność organizacji społecznych i pozarządowych.

Wymienione sekcje systematyzują strukturę „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” i segmentują poszczególne zagadnienia w określone obszary tematyczne.

Realizacja prac nad Strategią Rozwoju Gminy Poświętne została wsparta na poniższym harmonogramie:

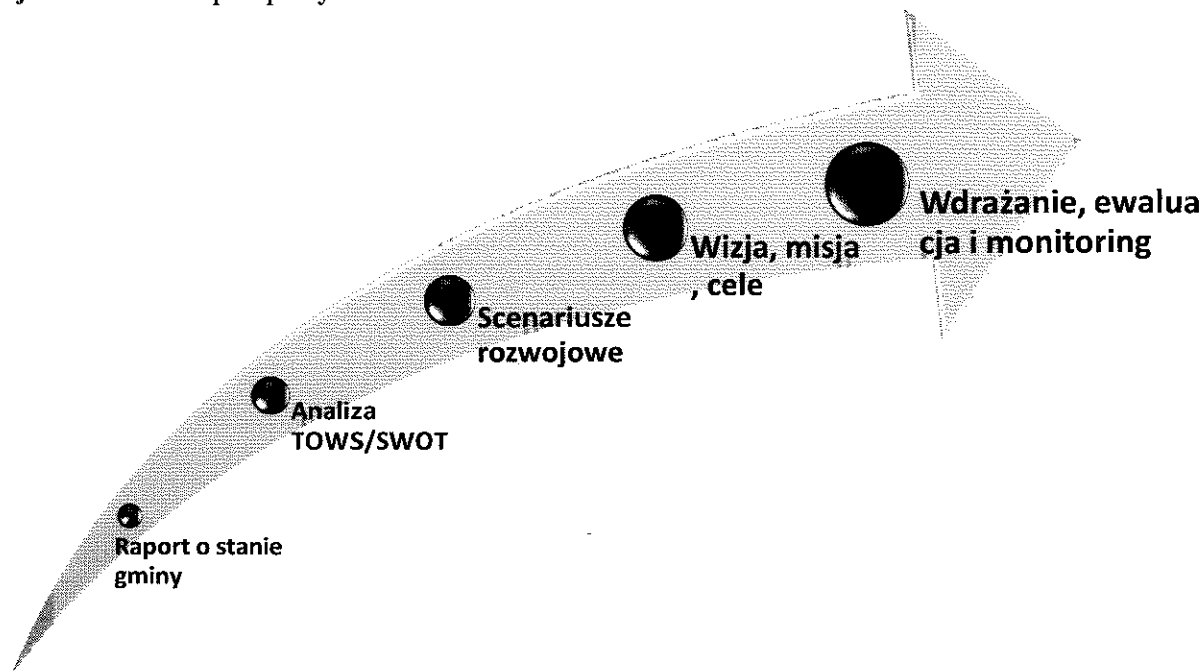
- I spotkanie, na którym przedstawiono szczegółowy harmonogram działań i metodologię prac nad strategią rozwoju w oparciu o prezentację narzędzi, skonstruowano też wizję i misję rozwoju gminy;
- II spotkanie, na którym dokonano analizy SWOT/TOWS, wskazano cele strategiczne, analiza partnerów, wskazanie kierunków działań;
- III prezentacja roboczej koncepcji dokumentu strategii;
- Konsultacje społeczne – akceptacja dokumentu.

W ramach poszczególnych spotkań realizowano warsztaty opierające się na technice moderacji wizualnej, która pozwoliła na uzyskanie wysokiego poziomu interakcji między uczestnikami spotkań.

Metodyka prac nad Strategią opiera się na modelu partycypacyjno-eksperckim, uwzględniającym uczestnictwo zespołu opracowującego plan strategiczny w formie warsztatowej według procedury i pod kierunkiem zewnętrznego konsultanta, a także uczestnictwo konsultantów i ekspertów opracowujących analizy, raporty i syntezy oraz koncepcje działań. Prace nad dokumentem integrowały i aktywizowały podmioty lokalne w tym władze samorządowe, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne i osoby fizyczne w celu opracowania najbardziej skutecznego planu strategicznego.

Narzędziem angażującym społeczność lokalną Gminy Poświętne w proces współtworzenia dokumentu było badanie ankietowe, dzięki któremu społeczność lokalna mogła wyrazić swoją opinię na temat warunków życia i jakości usług publicznych na terenie gminy. Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące jakości życia w gminie a także jakości świadczonych usług publicznych w oraz określenie obszarów problemowych.

Ilustracja 2: Schemat etapów pracy nad dokumentem.

Struktura dokumentu opiera się na następujących zagadnieniach:

- Raport o stanie gminy – diagnoza oceniająca cechy Gminy Poświętne i jej otoczenia pod kątem możliwości rozwoju, której celem jest rozpoznanie otoczenia, jego charakterystyka i omówienie zmian w niej zachodzących.
- Studia nad przyszłością gminy, analiza SWOT/TOWS z uwzględnieniem aspektów i uwarunkowań zewnętrznych oraz możliwych wariantów rozwoju gminy, identyfikacją przyszłych sytuacji problemowych.

Na podstawie analizy SWOT/TOWS dokonuje się identyfikacji misji strategicznej gminy oraz systemu celów strategicznych, koniecznych zadań realizujących cele.

- Misja gminy wyraża cele najwyższego poziomu, dostosowane do specyfiki gminy, ujęte syntetycznie. Rolą misji jest określenie głównej funkcji gminy i jej specyfiki w odniesieniu do oferowanych produktów i warunków otoczenia;
- Struktura celów pozwala na selekcję najważniejszych kierunków działań, najbardziej pożądaných i osiągalnych stanów przyszłości gminy.
- Monitoring i ewaluacja – czyli weryfikacja procesu wdrażania Strategii z uwzględnieniem poziomu organizacyjnego, merytorycznego i społecznego.

„Strategia rozwoju gminy Poświętne na lata 2015-2021” powstała dzięki zaangażowaniu władz samorządowych Gminy Poświętne oraz jej mieszkańców. Dokument podlegać będzie uchwaleniu przez Radę Gminy w Poświętnem, jako kluczowy dokument strategiczny gminy. Po uchwaleniu przez wymieniony organ rozpocznie się procedura wdrażania, przedstawiona w niniejszej strategii. Głównym inicjatorem i realizatorem postanowień Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata jest samorząd gminy, a sukces w realizacji jej założeń uzależniony jest od współpracy z partnerami samorządowymi, biznesowymi, społecznymi oraz mieszkańcami.

II. **Raport o stanie gminy**

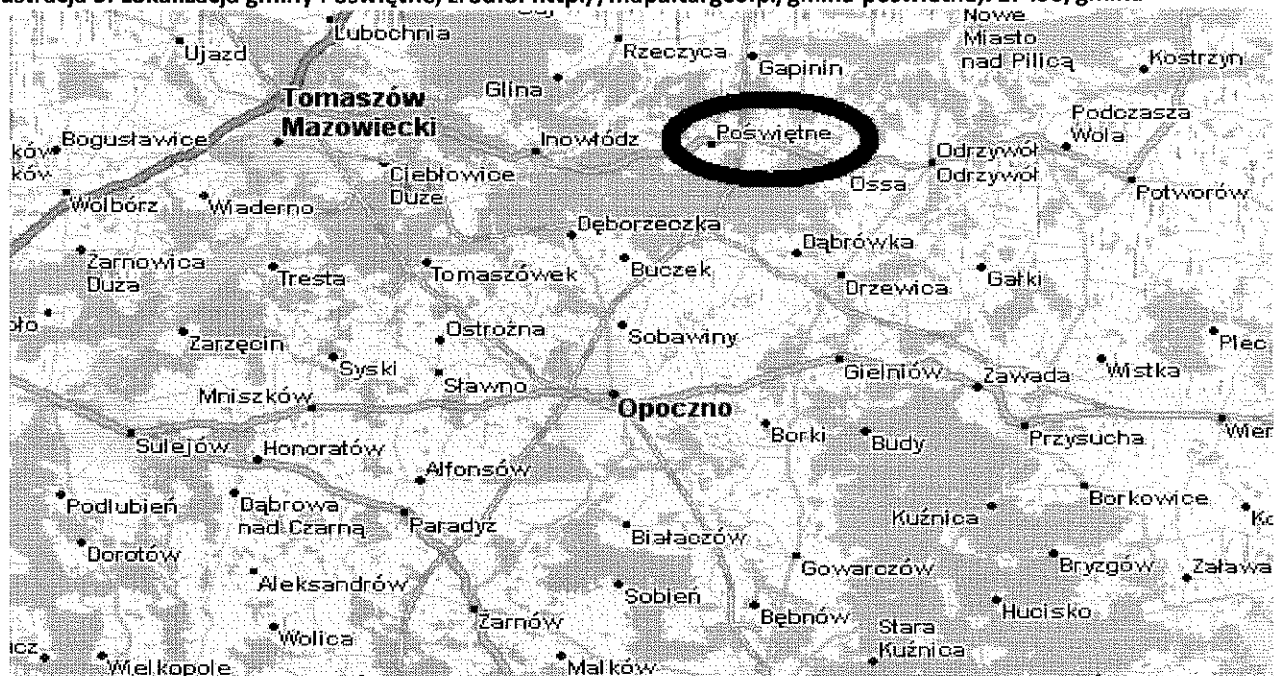
Raport o stanie gminy – diagnoza oceniająca cechy Gminy Poświętne i jej otoczenia pod kątem możliwości rozwoju, której celem jest rozpoznanie otoczenia, jego charakterystyka i omówienie zmian w niej zachodzących.

2.1. Charakterystyka ogólna

Gmina Poświętne położona jest w północno-wschodniej części województwa łódzkiego w powiecie opoczyńskim. Graniczy ona z gminami: Drzewica, Inowódz, Odrzywół, Opoczno, Rzeczyca i znajduje się w obszarze oddziaływania ośrodków subregionalnych tj. miast Tomaszowa Mazowieckiego i Opoczna.

W skład Gminy Poświętne wchodzi 17 miejscowości i 15 sołectw: Anielin, Brudzewice, Brudzewice-Kolonia, Buczek, Dęba, Dęborzeczką, Gapinin, Małoszyce, Mysiakowiec, Ponikła, Poręby, Poświętne, Stefanów, Studzianna, Wólka Kuligowska.

Ilustracja 3: Lokalizacja gminy Poświętne, źródło: <http://mapa.targeo.pl/gmina-poswietne,717498/gmina>

Powierzchnia gminy to 141km².

Tabela 1: Zestawienie powierzchni sołectw w gminie Poświętne.

1.	Anielin	1362,42
2.	Brudzewice	3313,42
3.	Brudzewice Kolonia	561,25
4.	Buczek	615,04
5.	Dęba	1459,65
6.	Dęborzeczką	841,49
7.	Gapinin	1133,00
8.	Małoszyce	482,26
9.	Mysiakowiec	908,96
10.	Ponikła	506,33
11.	Poręby	227,87
12.	Poświętne	289
13.	Stefanów	489,69
14.	Studzianna	1063,41
15.	Wólka Kuligowska	833,31

Lesistość gminy wynosi 60%, a dominantę w drzewostanie stanowi sosna pospolita. Według ewidencji gruntów na 31.12.2014 r. liczba lasów i gruntów leśnych wynosi 8229,7680 ha, gruntów rolnych 3721,6880 ha, łąk 961,7158 ha, pastwisk 442,5570 ha, gruntów zadrzewionych 23,0586 ha. W udziale poszczególnych klas gruntów rolnych dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej. 60% obszaru gminy leży w Spalskim Parku Krajobrazowym, zaś kolejne 20% w jego otulinie.

Gmina Poświętne położona jest pomiędzy prowincją Nizy Środkowopolskiego, a prowincją Wyżyni Polskich. Głównymi jednostkami tektonicznymi w Polsce Środkowej są: Wał Pomorsko-Kujawski, Niecka Brzeźna oraz Niecka Szczecińsko-Miechowska, graniczące z nim od północnego wschodu i południowego zachodu. Obszar gminy leży w południowej części wspomnianego wału. Jego podłoże geologiczne ukształtowała struktura mezozoiczna przykryta w przeważającym stopniu przez osady kenozoiku. Z odsłaniających się na powierzchni skał, widoczne są piaskowce i iły jurajskie. Miąższość utworów jurajskich wynosi nawet do kilkuset metrów. Holocenyckie aluwia rzeczne, torfy oraz wydmy i pola piaskowców eolicznych, to najmłodsze z osady geologiczne spotykane na terenie gminy Poświętne. Osady czwartorzędowe występują na całym obszarze gminy, ich miąższość i geneza są zróżnicowane.

Według podziału klimatycznego R. Gumińskiego obszar gminy Poświętne zakwalifikowany został do południowej części łódzkiej dzielnicy klimatycznej. Cechami charakterystycznymi dla tego klimatu są:

- średnia roczna temperatura powietrza 7,7 C,
- średnia temperatura dla stycznia -3,0C,
- średnia temperatura dla lipca 18,2C,
- średnia roczna suma opadów atmosferycznych 585mm,
- średnia prędkość wiatru 2,5m/s,
- długość okresu wegetacyjnego 210 dni.

Pod względem hydrograficznym obszar gminy położony jest w dorzeczu Wisły w obrębie zlewni II rzędu rzeki Pilicy, lewobrzeżnego dopływu Wisły. Zbiorniki wód powierzchniowych są stosunkowo niewielkie. Reprezentują je starorzecza w dolinie Pilicy oraz kilka małych spiętrzeń na małych ciekach.

2.2. Rys historyczny

Pierwsze wzmianki na temat miejscowości położonych w dzisiejszych granicach Gminy Poświętne pochodzą z XIV wieku. Najstarszą wsią tego obszaru jest wieś Brudzewice, która istniała już około 1320 roku i należała do arcybiskupa gnieźnieńskiego Jana Kotowicza. Nieco później powstała wieś Małoszyce, której istnienie potwierdzają źródła z 1440 roku. Z 1485 roku pochodzi natomiast informacja, dokumentująca istnienie wsi Studzianna – ówczesna własność braci Odrzywolskich herbu Nałęcz. Dobra studziańskie składały się z wsi: Wola Kozłowa (obecnie Kozłowiec), Wola Mysiakowa (obecnie Mysiakowiec), Ceteń, Wola Wyrobnia (Werówka). Kolejny znany właściciel tych dóbr to Maciej Śląski – 1670 r. (fundator sanktuarium w Studziannie). W związku z odzyskaniem cudami słynącego obrazu, przedstawiającego Św. Rodzinę (wykradzonego z dworu w Studziannie w czasie wojny szwedzkiej) i po kolejnych przypadkach cudów na „Dziewiczej Górze” wybudowano w 1673 roku klasztor. W bazylice umieszczono objęty kultem religijnym Cudowny Obraz Najświętszej Rodziny. Powstał on najprawdopodobniej z inspiracji miedziorytem La Benédicité (Błogosławieństwo stołu), autorstwa lotaryńskiego grafika Jacques'a Callota (1592–1635). Nie wiadomo kto jest autorem obrazu. Przypuszcza się, że namalował go sam Callot bądź Stanisław z Piotrkowa (co jest bardziej prawdopodobne). Obraz początkowo znajdował się w kaplicy dworu w Nieznamierowicach. Stamtąd trafił do Petrykoz, a następnie do dworu Starołęskich w Studziannie (jest pewne, że znajdował się tam przynajmniej od 1660).

Kult maryjny skłaniał pielgrzymów do odwiedzania klasztoru. Przybywali tu pielgrzymi m.in. królowie Michał Korybut Wiśniowiecki i Jan III Sobieski, z czasem przybywało stałych osadników. Kustosze sanktuarium księża Filipini wybudowali z pomocą miejscowej ludności na przełomie XVII i XVIII stulecia barokową świątynię.

W 1968 roku odbyła się koronacja cudownego obrazu z udziałem Prymasa Tysiąclecia Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Księdza Kardynała Karola Wojtyły, późniejszego papieża.

Bazylika z bogatym zdobieniem jest polską perłą architektury barokowej. Od południowej strony bazyliki rozciągały się pulpitowe ogrody włoskie, które do dziś zachowały swój układ, lecz znacznie straciły na wyglądzie. Obiekt do dziś jest miejscem pielgrzymowania i zainteresowania turystów.

Poza bazyliką na terenie Gminy Poświętne znajdują się zabytki sakralne w stylu barokowym, w tym Kościół Św. Józefa, czy Kościółek Św. Anny.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Poświętne było miejscem krzewienia kultury. Przy klasztorze istniała szkoła świecka, działały stowarzyszenia patriotyczne, chór i orkiestra.

W czasie II wojny światowej w lasach anielińskich walczył oddział Majora Henryka Dobrzańskiego pseudonim „Hubal”. Jako jedyny oddział nie zdjął munduru polskiego i nie oddał broni. W miejscu, gdzie zginął „Hubal” wzniesiono okazały szaniec, przy którym odbywają się corocznie uroczystości narodowe.

Na terenie Gminy Poświętne istnieje szereg obiektów świadczących o jej historii, tradycji i kulturze. Świadomość zachowania historycznej tożsamości mieszkańców i opieka nad zabytkami powinna stanowić cel działań władz gminnych.

2.3. Infrastruktura i środowisko

Podstawową komunalną infrastrukturę sieciową Gminy Poświętne oraz instalacje ochrony środowiska stanowi sieć kanalizacyjna, wodociągowa, oczyszczalnia ścieków i sieć energetyczna. Na terenie gminy nie występuje instalacja gazowa. Uzupełnieniem infrastruktury technicznej jest infrastruktura komunikacyjna łącząca gminę z zewnętrznym układem drogowym.

Zagospodarowanie przestrzenne

Zabudowa w gminie Poświętne skoncentrowana jest wzdłuż szlaków komunikacyjnych przebiegających przez obszar gminy, a przede wszystkim przy głównych trasach tj. drodze krajowej nr 48 oraz wojewódzkiej nr 726. Jest to osadnictwo w typie zabudowy zagrodowej z przewagą domów jednorodzinnych drewnianych i murowanych.

Głównymi ośrodkami mieszkaniowymi są Brudzewice-Brudzewice Kolonia, Dęba-Dęborzeczek i Poświętne-Studzianna. Głównym ośrodkiem administracyjnym jest miejscowość Poświętne – tu zlokalizowany jest Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy i Urząd Pocztowy. Charakterystyczną dominantą architektoniczną stanowi zespół klasztorny oo. Filipinów zlokalizowany przy ul. Głównej 7 w Poświętnem.

Ilustracja 4: Zespół klasztorny oo. Filipinów w Poświętnem – panorama, źródło: UG w Poświętnem.

Lesistość gminy wynosi 60%, a dominantę w drzewostanie stanowi sosna pospolita. Według ewidencji gruntów na 31.12.2014 r. liczba lasów i gruntów leśnych wynosi 8229,7680 ha, gruntów rolnych 3721,6880 ha, łąk 961,7158 ha, pastwisk 442,5570 ha, gruntów zadrzewionych 23,0586 ha.

Warunki zagospodarowania przestrzeni gminy Poświętne reguluje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Poświętne uchwalone 26 kwietnia 2002 roku przez Radę Gminy Poświętne Uchwałą nr XXVIII/189/2002. Studium ustanawia następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” ustaloną dla obiektów i zespołów, wpisanych do rejestru zabytków,
- strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej „A” ustaloną dla obiektów cennych kulturowo, wpisanych do ewidencji zabytków,
- strefę częściowej ochrony konserwatorskiej.

Strefy te są miejscami występowania obiektów zabytkowych, wymagające szczególnej ochrony i stopniowej rewitalizacji.

Ustalono też strefy ochrony archeologicznej oraz strefy nadzoru i obserwacji archeologicznej pokrywające się ze strefami ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”. Inwestycje prowadzone w wymienionych strefach wymagają stosownej opinii/zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Głównymi zadaniami z zakresu zagospodarowania przestrzennego i budownictwa powinny stać się działania w zakresie:

- termomodernizacji i głębokiej modernizacji budynków w szczególności obiektów pełniących funkcje publiczne (np. szkoły),
- optymalne zagospodarowanie obszarów ze wskazaniem na funkcje rekreacyjne oraz tereny inwestycyjne,

- realizacja projektów w zakresie gospodarki niskoemisyjnej i wykorzystującej OZE.

Infrastruktura kanalizacyjna i wodociągowa

Zgodnie z danymi stan na dzień 28.08.2015r. na obszarze Gminy Poświętne istniała sieć kanalizacyjna o parametrach:

- długość czynnej sieci kanalizacyjnej 11,85 km,
- długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie gminy 11,85 km,
- połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania 117,
- ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej około 500 osób.

Wskaźnik zwodociągowania Gminy Poświętne wynosi 100%. Zgodnie z danymi na dzień 31.01.2014r. na terenie Gminy Poświętne istniała sieć wodociągowa o parametrach:

- długość czynnej sieci rozdzielczej 77,90 km (w roku 2015 planowany 1 km sieci)
- długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie gminy 77,90 km,
- połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania 1238,
- ludność korzystająca z sieci wodociągowej 99% (3330).

Tabela 2: Procent ludności korzystający z instalacji wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Poświętne, źródło: <https://www.stat.gov.pl>

Korzystający z infrastruktury wodociągowej	%	87,6	87,8	87,7	87,7	87,7
Korzystający z infrastruktury kanalizacyjnej	%	9,8	9,8	9,3	9,3	10,1

Do priorytetów inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej należą zadania z zakresu rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Poświętne z uwzględnieniem aspektu budowy oczyszczalni ścieków, a także oczyszczalni przydomowych. Realizacja tych działań przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców i wpłynie znacząco na poprawę stanu środowiska naturalnego w gminie.

Gospodarka odpadami

Na obszarze Gminy Poświętne powstają następujące grupy odpadów:

- odpady komunalne, powstające w związku z bytowaniem ludzi,
- odpady przemysłowe, powstające w związku z działalnością gospodarczą,
- odpady szkodliwe.

Na terenie gminy znajduje się 1 oczyszczalnia ścieków. Nieczystości i odpady zgodnie z danymi GUS z 2013 roku gromadzone były w 506 zbiornikach bezodpływowych. Na terenie gminy znajdowało się 22 oczyszczalnie przydomowe.

Podstawową zmianą w systemie gospodarki odpadami, jaka nastąpiła po 1 lipca 2013 r. było przejęcie przez gminy obowiązku odbioru odpadów z nieruchomości zamieszkałych. Odpady komunalne od właścicieli nieruchomości odbiera Zakład Usług Komunalnych „HAK” Stanisław Burczyński z siedzibą w Piotrkowie Trybunalskim. Odpady komunalne z terenu Gminy Poświętne odbierane są w postaci zmieszanej i selektywnej.

Infrastruktura transportowa - komunikacyjna

System komunikacyjny Gminy Poświętne składa się z dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 48 relacji Łódź – Radom.

Aktualna długość dróg na omawianym obszarze przedstawia się następująco:

- drogi krajowe – 15km,
- drogi wojewódzkie – 5km,
- drogi powiatowe – 16km,
- drogi gminne – 54km.

Zły stan nawierzchni części dróg na terenie gminy, wymaga podjęcia działań z zakresu ich modernizacji i przebudowy, w tym budowy poboczy i chodników w celu zapewnienia bezpieczeństwa jej użytkowania.

Gmina posiada dogodne połączenia kolejowe. Przez teren gminy przebiega linia kolejowa relacji Tomaszów Mazowiecki – Radom i Centralna Magistrala Kolejowa Warszawa – Katowice.

Połączenia autobusowe zapewniają mieszkańcom łączność wewnątrz gminy oraz z ośrodkami zewnętrznymi.

Sieć telefoniczna, Internet

Teren Gminy Poświętne charakteryzuje ogólna dostępność do sieci komunikacyjnych. Obszar gminy objęty jest zasięgiem telefonii stacjonarnej oraz operatorów telefonii komórkowej. Cały obszar gminy objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej.

Na obszarze gminy Poświętne istnieje również dostęp do rynku usług informatycznych, tj. transmisja danych i dostęp do sieci Internet, w wielu miejscach dostęp ten jest jednak ograniczony.

Gospodarka cieplna

Zaopatrzenie mieszkańców Gminy Poświętne w ciepło odbywa się w oparciu o wykorzystanie indywidualnych źródeł ciepła i kotłowni zakładowych. Ciepło uzyskiwane jest z opału drewnem, węglem i olejem opalowym. W kontekście gospodarki cieplnej istotne jest budowanie postaw ekologicznych wśród mieszkańców gminy oraz dbałość o termomodernizację i gospodarkę energetyczną budynków użyteczności publicznej i obiektów prywatnych.

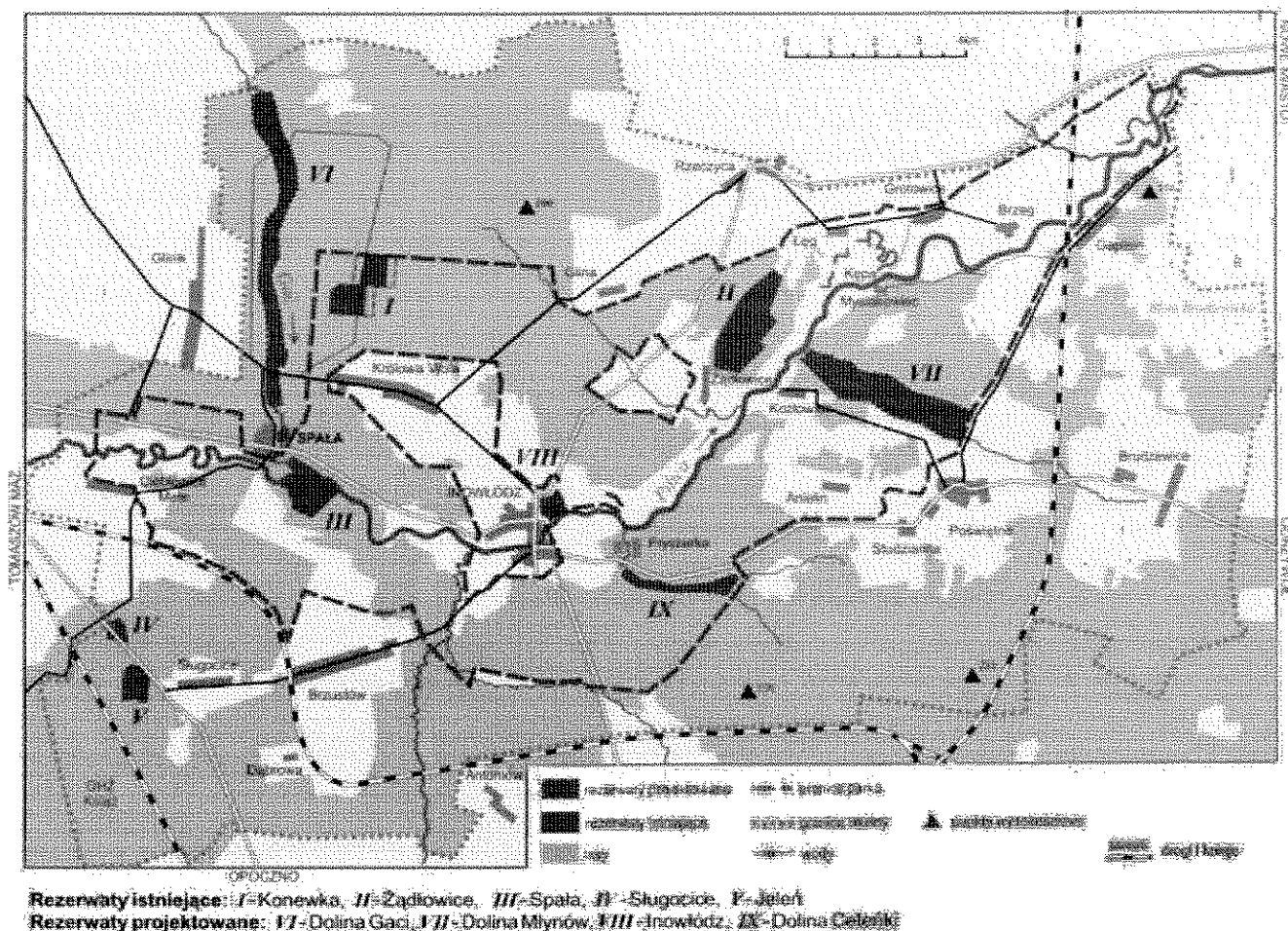
Infrastruktura elektroenergetyczna

Dostawa energii dla odbiorców na terenie Gminy Poświętne odbywa się za pośrednictwem linii średniego napięcia linią napowietrzną o napięciu 15kV. Sieć elektroenergetyczną uzupełniają stacje transformatorowe 15/0,4kV (40 punktów) oraz linie niskiego napięcia. Gmina obsługiwana jest przez PGE Obrót S.A.

Obszar ochrony przyrody - Spalski Park Krajobrazowy

Północno-zachodnia i centralna część gminy Poświętne leży w granicach Spalskiego Parku Krajobrazowego. Tereny zabudowy mieszkaniowej w miejscowości Poświętne i okolicznych wiosek zostały wyłączone z obszaru chronionego. Prawie cały obszar gminy poza wsiami Dęborzeczek, Dęba i Buczek znajduje się w obrębie otuliny Parku. Spalski Park Krajobrazowy został utworzony Rozporządzeniem Wojewody Piotrkowskiego nr 4/95 z dnia 5 października 1995 r. Obecnie funkcjonowanie parku reguluje Rozporządzenie Nr 26/2006 Wojewody Łódzkiego z dnia 13 lipca 2006 r. w sprawie Spalskiego Parku Krajobrazowego. Obszar parku zajmuje 12 874,5 ha, a jego otulina 23 192,5ha.

Ilustracja 5: Spalski Park Krajobrazowy – granice, źródło: <https://npk.parkilodzkie.pl>

Obszar Spalskiego Parku Krajobrazowego należy do terenów najatrakcyjniejszych pod względem rekreacji i turystyki w obecnym województwie łódzkim. Jest on atrakcyjny zarówno pod względem walorów przyrodniczych (fragmenty starej Puszczy Pilickiej, dolina rzeki Pilicy, rezerваты przyrody, chronione gatunki fauny i flory, ośrodek hodowli żubrów, parki zabytkowe i pomniki przyrody), jak i walorów dziedzictwa kulturowego.

Liczbę roślin naczyniowych występujących na terenie Parku można oszacować na ponad 800.

Najważniejszymi siedliskami flory wodnej są rzeki Pilica z licznymi starorzeczami, Słomianka i Gielzówka, Ceteńka, Studzianka. Rozległe tereny zajmują tu zbiorowiska roślinności łąkowej.

Jednym z cenniejszych elementów przyrodniczych Parku jest flora torfowiskowa. Występują tu gatunki związane z torfowiskami niskimi, wysokimi i przejściowymi. Do ciekawych gatunków należą tu *Drosera rotundifolia* - rosiczka okrągłolistna (gatunek objęty ochroną gatunkową ścisłą), *Ledum palustre* - bagno zwyczajne (objęte ochroną częściową), *Oxycoccus quadripetalus* - żurawina błotna i *Andromeda polifolia* - modrzewica zwyczajna (gatunki rzadkie). Wśród roślin występujących na terenie Parku znajdują się dwie rośliny zagrożone w skali kraju i figurujące na czerwonej liście roślin zagrożonych w Polsce: czarcikęsik Kluka *Succisella inflexa* i narecznica grzebieniasta *Dryopteris crisatata*. Flora segetalna Spalskiego Parku krajobrazowego i jego otuliny jest bogata. Stwierdzono występowanie 257 taksonów roślin naczyniowych. Spośród tych gatunków 53 taksony należą do zagrożonych wymarciem. Jeden z tych gatunków *Ornithogalum umbellatum*, podlega ochronie ścisłej. Na terenie Spalskiego Parku Krajobrazowego stwierdzono 360 gatunków grzybów makroskopowych, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną oraz 52 gatunki znajdujące się na czerwonej liście grzybów wieloowocnikowych zagrożonych w Polsce oraz 215 gatunków porostów. Na

obszarze parku występuje 1262 gatunków owadów, 158 gatunków ptaków lęgowych oraz 61 gatunków niełgowych i 50 gatunków ssaków.

Obszary Natura 2000 na obszarze Spalskiego Parku Krajobrazowego, wpisujące się w obszar gminy Poświętne:

- obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Pilicy” PLB140003, o powierzchni 35 356,3 ha, gminy: Poświętne, Rzeczyca, powiaty: opoczyński, tomaszowski,
- specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Dolnej Pilicy” PLH140016, o powierzchni 31 821,6 ha, gminy: Inowódz, Rzeczyca, Poświętne, powiaty: tomaszowski, opoczyński.

2.4. Kapitał ludzki, infrastruktura społeczna

Niniejszy rozdział dotyczy kapitału ludzkiego i społecznego w oparciu o przedstawienie struktury demograficznej na terenie gminy Poświętne i aspektów z nią powiązanych czyli zagadnień z zakresu edukacji, opieki zdrowotnej i społecznej.

Demografia

Aktualnie (stan na dzień 12.09.2015 r.) gminę Poświętne zamieszkuje 3370 osób. Poniższa tabela obrazuje strukturę demograficzną w gminie.

Ilustracja 6: Statystyka mieszkańców gminy Poświętne, stan na dzień 12.09.2015 r., źródło: dane UG w Poświętnem.

0-2	42	47	89
3	20	20	40
4-5	31	40	71
6	21	21	42
7	13	16	29
8-12	89	75	164
13-15	46	49	95
16-17	33	49	82
18	21	25	46
19-60	888	0	888
19-65	0	1120	1120
60+	461	0	461
65+	0	243	243
Ogółem	1665	1705	3370

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) teren gminy wiejskiej Poświętne na dzień 31.12.2013 r. zamieszkiwało 3313 osób. Społeczność lokalna stanowiła więc 4,24% ludności powiatu opoczyńskiego.

Tabela 3: Zestawienie porównawcze w skali województwa – liczba mieszkańców, gęstość zaludnienia, źródło: źródło Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, stan na 31.12.2013 r.

Województwo łódzkie	2 513 093	138
Powiat opoczyński	78057	75
Gmina Poświętne	3313	24

Tabela 4: Zestawienie liczby ludności w poszczególnych sołectwach w gminie Poświętne, stan na 31.12.2014 r.

1.	Anielin	148
2.	Brudzewice	602
3.	Brudzewice Kolonia	239
4.	Buczek	350
5.	Dęba	406
6.	Dęborzeczek	196
7.	Gapinin	184
8.	Małoszyce	239
9.	Mysiakowiec	76
10.	Ponikła	80
11.	Poręby	93
12.	Poświętne	412
13.	Stefanów	126
14.	Stuzianna	261
15.	Wólka Kuligowska	170
Razem		3582

Ilustracja 7: Saldo migracji w gminie w latach 2009-2013, źródło: dane GUS na dzień 31.12.2013 r.

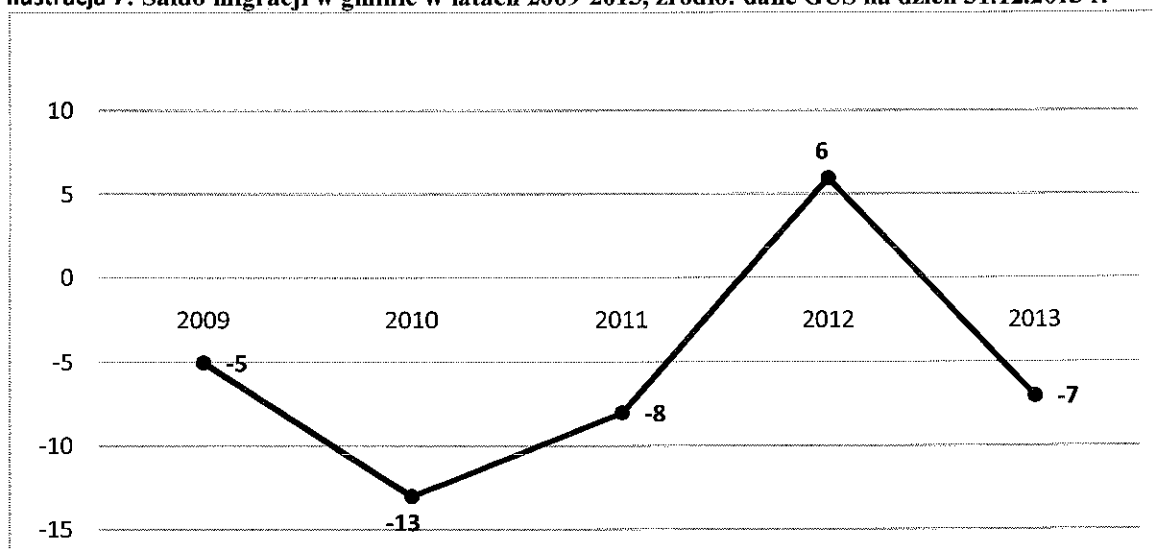
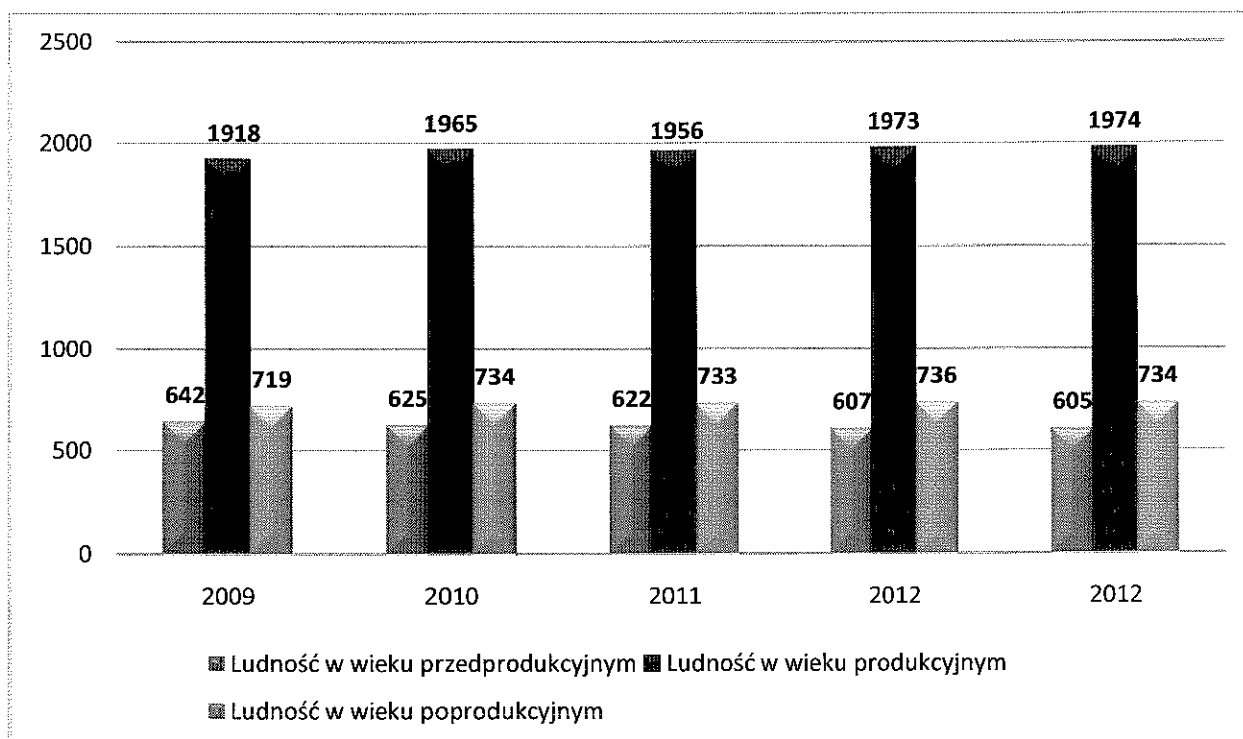

Tabela 5: Struktura demograficzna w Gminie Poświętne w porównaniu z demografią powiatu opoczyńskiego, źródło: Główny Urząd Statystyczny, dane na dzień 31.12.2013r.

Ludność	3313	78057
w tym kobiety	1619	39407
Urodzenia żywe	38	792
Zgony	48	918
Przyrost naturalny	-10	-126
Saldo migracji ogółem	-7	-209
Ludność w wieku:		
przedprodukcyjnym	605	15629
produkcyjnym	1974	48561
poprodukcyjnym	734	13867

Ilustracja 8: Struktura ludności według grup ekonomicznych na terenie gminy Poświętne w latach 2009-2013, źródło: <https://www.stat.gov.pl>

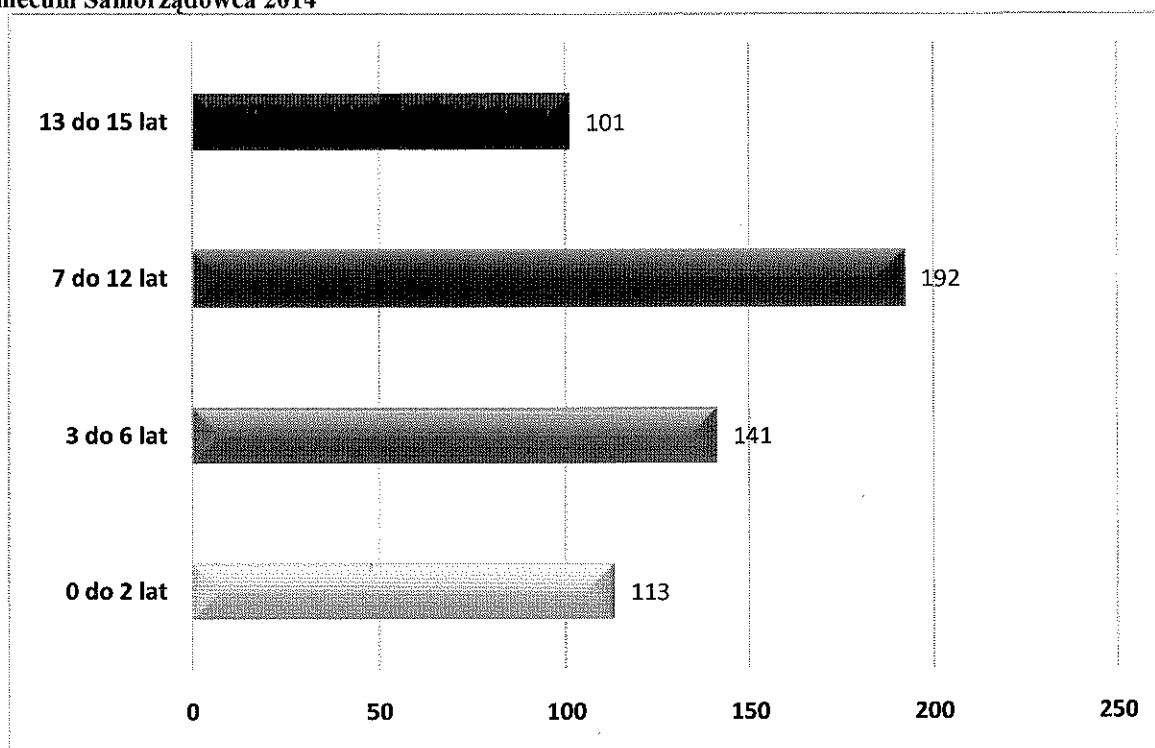

Niepokojącym zjawiskiem demograficznym jest ujemny przyrost naturalny, co rzutuje bezpośrednio na liczebność grupy ludności w wieku produkcyjnym w przyszłości oraz ujemna migracja, związana z sytuacją ekonomiczną i bytową. Warunkiem niezbędnym w tym zakresie jest realizacja aktywnej polityki prospołecznej na szczeblu krajowym i gminnym oraz tworzenie warunków do rozwoju edukacyjnego i zawodowego mieszkańców. Procesy demograficzne są bowiem ściśle powiązane ze sferą ekonomiczno-gospodarczą.

Oświata i edukacja

Oświata i edukacja to baza do udanego startu w życie zawodowe. Wysoki poziom usług edukacyjnych, zróżnicowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży oraz stan infrastruktury oświatowej, wyposażenie obiektów na potrzeby działalności edukacyjnej i rozwojowej powinny stać się priorytetami w działaniach podejmowanych przez władze gminy.

Ilustracja 9: Ludność gminy według grup edukacyjnych, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014

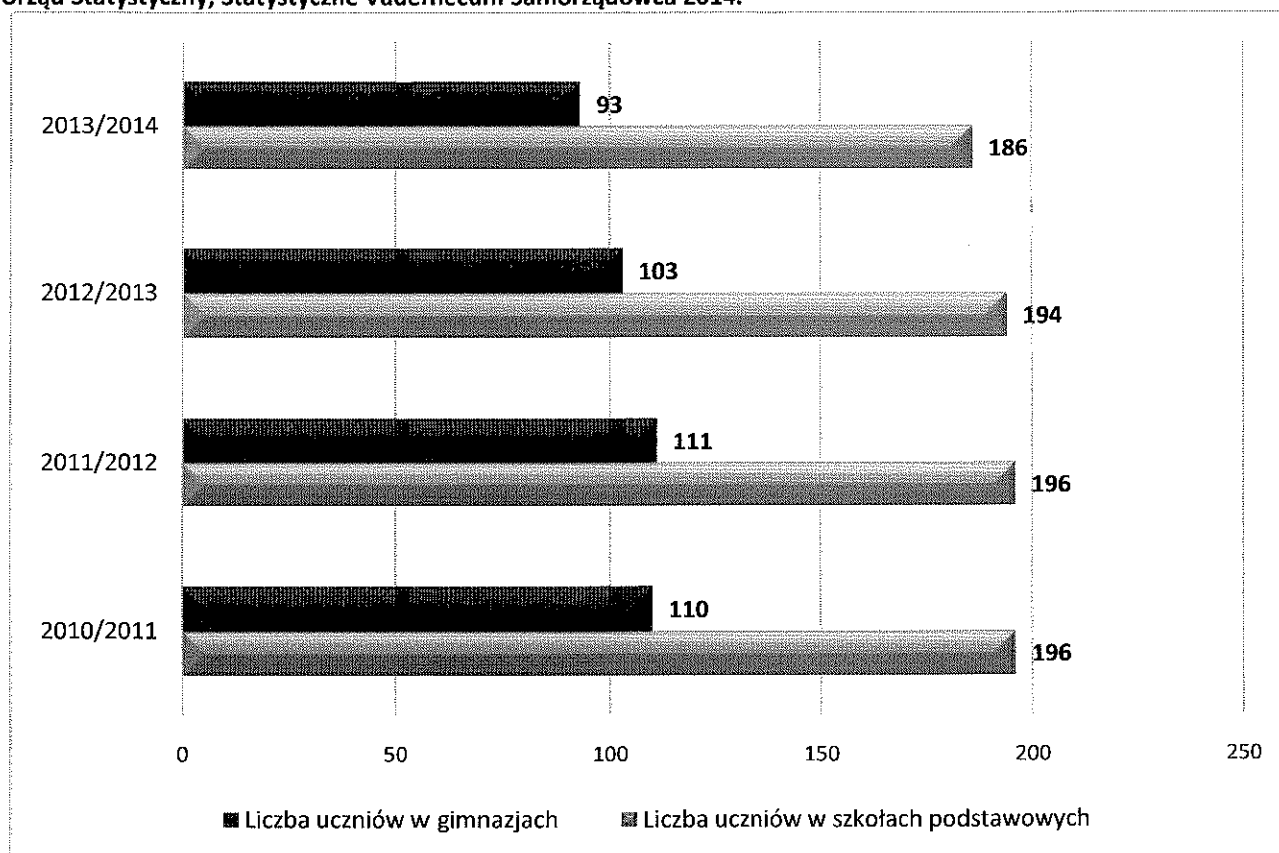
Wychowanie przedszkolne na terenie gminy Poświętne realizowane jest przez 3 oddziały przedszkolne: w Poświętnem, Brudzewicach i Dębie. Placówki te zostały doposażone w celu dostosowania do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym w ramach Projektu realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu IX. „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach” Działania 9.1, „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej, jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”, Poddziałania 9.1.1 „Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej” Współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach tego działania utworzono Samorządowy Punkt Przedszkolny w Brudzewicach, do którego uczęszczało 18 dzieci.

Zadania z zakresu szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego na terenie gminy realizują następujące podmioty:

- Zespół Szkół Samorządowych w Poświętnem,
- Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Poświętnem, Szkoła Filialna w Brudzewicach,
- Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Poświętnem Szkoła Filialna w Dębie.

Poniższy wykres obrazuje liczbę uczniów w latach 2010-2014.

Ilustracja 10: Liczba uczniów w latach 2010-2014 w placówkach oświatowych w Gminie Poświętne, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.

Opieka zdrowotna

Zadania z zakresu opieki zdrowotnej świadczy Gminny Ośrodek Zdrowia znajdujący się przy ul. Akacjowej 3 w Poświętnem. Na terenie gminy znajduje się również jeden punkt apteczny w miejscowości Poświętne.

Pomoc społeczna

Do głównych problemów i barier wpływających na sferę społeczną zaliczyć należy:

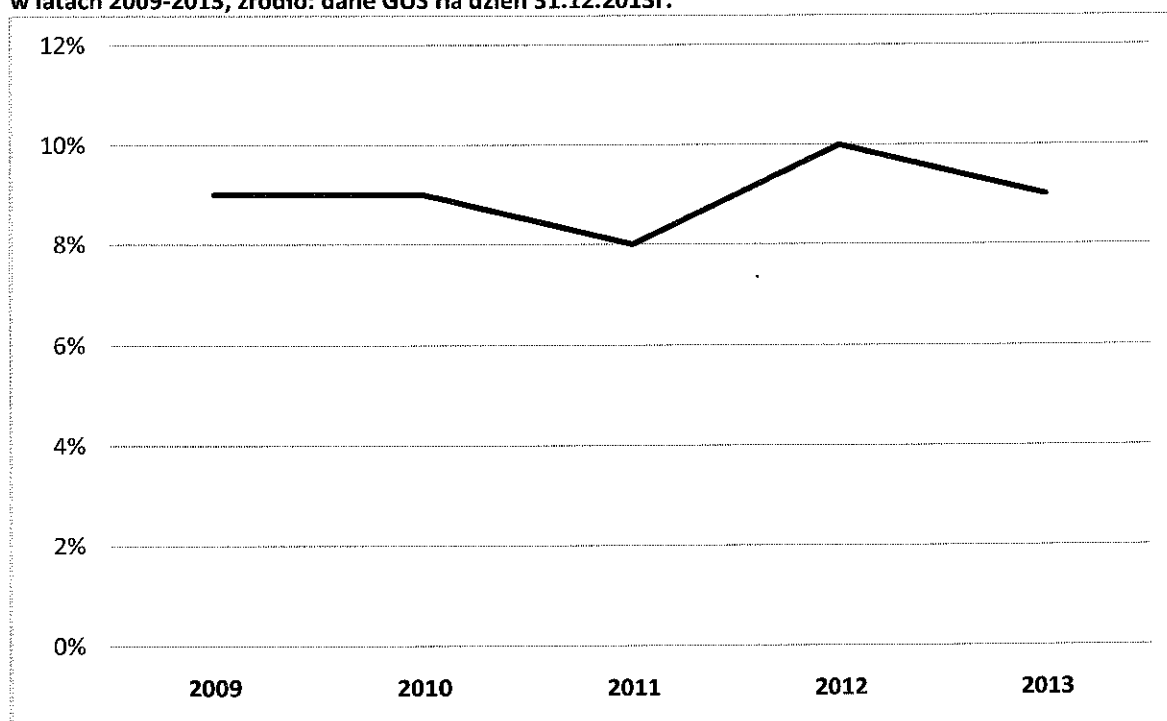
- bezrobocie, ze szczególnym uwzględnieniem długotrwałego bezrobocia wpływającego w znacznej mierze na wykluczenie społeczne,
- brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych ludności i ich niedostosowanie do zmieniających się wymogów rynku pracy,
- brak dostatecznej ilości miejsc pracy na lokalnym rynku zatrudnienia,
- ubóstwo wynikające ze zbyt niskich dochodów ludności,
- patologie społeczne, w tym głównie alkoholizm i przemoc w rodzinie,
- niekorzystne zmiany struktury demograficznej – starzenie się ludności i mała liczba urodzeń,
- zbyt mała liczba i niewielkie znaczenie organizacji pozarządowych,
- niewystarczająca aktywność lokalnej społeczności,
- brak dostatecznej komunikacji do miejscowości powiatowej,
- brak możliwości leczenia specjalistycznego i utrudniony dostęp do poradni specjalistycznych, w szczególności dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych i niepełnosprawnych,
- samotność, szczególnie wśród emerytów i rencistów,

- brak dostatecznej infrastruktury agroturystycznej umożliwiającej pozyskiwanie dochodów własnych przez rodziny,
- nieopłacalność produkcji w rolnictwie wpływająca na niską zamożność rodzin rolniczych,
- obniżenie bezpieczeństwa ludzi i mienia po likwidacji Komisariatu Policji w Drzewicy.

Najczęstszymi powodami przyznawania świadczeń socjalnych na terenie Gminy Poświętne są:

- ubóstwo,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba.

Ilustracja 11: Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej ludności w Gminie Poświętne w latach 2009-2013, źródło: dane GUS na dzień 31.12.2013r.

Instytucje pożytku publicznego, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia

Na terenie Gminy Poświętne działają jednostki ochotniczej straży pożarnej:

- OSP Poświętne,
- OSP Brudzewice,
- OSP Gapinin.

Jednostki zapewniają bezpieczeństwo w zakresie przeciwpożarowym i przeciwpowodziowym oraz czynnie wspierają organizację i zabezpieczenie imprez o charakterze publicznym.

Na terenie Gminy Poświętne znajdują się podmioty usług publicznych typu:

- Bank Spółdzielczy, adres: Poświętne ul. Główna czynny: poniedziałek – piątek w godzinach: 7:30 – 15:30,
- Poczta Urząd Poczty, adres: Poświętne ul. Główna, czynny: poniedziałek – piątek w godzinach: 8 – 15.

Na terenie gminy działa Stowarzyszenie Przyjaciół Bazyliki w Studziannie. Stowarzyszenie, będące stowarzyszeniem pożytku publicznego, jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem mającym na celu realizację działalności społeczno-użytecznej prowadzonej w sferze zadań publicznych, a zmierzających poprzez propagowanie inicjatyw, postaw i działań do ochrony zabytków i dóbr kultury, a w szczególności do

remontu i renowacji zabytkowego zespołu bazylikowo - klasztornego Księży Filipinów w Studziannie wpisanego do rejestru dóbr kultury narodowej oraz wspieranie organizacyjne i rzeczowe osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, które takie podejmują działania.

LGD Stowarzyszenie Dolina Pilicy

Gmina Poświętne jest członkiem Stowarzyszenia Dolina Pilicy, działającym jako Lokalna Grupa Działania. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie Dolina Pilicy posiada status prawny stowarzyszenia, dostosowanego do wymogów art. 15 ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW. Została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Łodzi w dniu 26.05.2006 roku. Region działania LGD obejmuje obszar gmin położonych wokół Zalewu Sulejowskiego, w pobliżu rzeki Pilicy w południowo-wschodniej części regionu łódzkiego cechującego się niezwyklejnorodnością historyczną, wynikającą przede wszystkim z wiodącej roli jaką pełniła Pilica na tych terenach.

Członkami LGD są:

- Gmina Aleksandrów,
- Gmina Inowódz,
- Gmina Czerniewice,
- Miasto i Gmina Drzewica,
- Gmina Lubochnia,
- Gmina Mniszków,
- Gmina Opoczno,
- Gmina Poświętne,
- Gmina Rzeczyca,
- Miasto i Gmina Przedbórz,
- Gmina Sławno,
- Miasto i Gmina Sulejów,
- Gmina Tomaszów Mazowiecki,
- Gmina Wielgomłyny,
- Miasto i Gmina Wolbórz.

Głównym celem statutowym LGD jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich obejmujących obszary jednostek administracyjnych gmin będących jego członkami, a w szczególności:

- opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru gmin oraz podejmowanie i wspieranie działań na rzecz realizacji LSR,
- promocja obszarów wiejskich położonych w gminach będących członkami LGD,
- mobilizowanie ludności do aktywnego udziału w procesie rozwoju ww. obszarów wiejskich,
- upowszechnianie i wymianę informacji o lokalnych inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich,
- działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego, w tym ekologii i ochrony środowiska,
- upowszechnianie metod prowadzenia ekologicznego rolnictwa oraz budownictwa i planowania przestrzennego z poszanowaniem zasad ochrony środowiska,
- działania na rzecz budowania i kształtowania świadomości społecznej oraz społeczeństwa obywatelskiego,
- propagowanie wiedzy o Unii Europejskiej, instytucjach unijnych i ich zasadach funkcjonowania, strukturach i prawodawstwie unijnym oraz możliwościach związanych z korzystaniem ze środków unijnych,
- inspirowanie i tworzenie form kulturowych sprzyjających całościowemu oglądowi świata i człowieka w duchu humanitaryzmu i poszanowaniu praw i wolności człowieka,

- propagowanie czynnej rekreacji, zdrowego stylu życia w harmonii z rodziną, społeczeństwem i otaczającą przyrodą,
- działania na rzecz propagowania i budowania idei społeczności lokalnej,
- działania zmierzające do pobudzenia i budowania mediów lokalnych.

Kultura, turystyka i rekreacja

Kultura

Na terenie Gminy Poświętne działalność z zakresu szerzenia kultury i czytelnictwa prowadzi Gminny Ośrodek Kultury w Poświętnem. Podmiot oprócz szeroko zakrojonej działalności z zakresu popularyzacji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, współuczestniczy w organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych na terenie gminy w tym dożynek, występów grup artystycznych, koncertów.

Placówką zajmującą się upowszechnianiem kultury jest Gminna Biblioteka Publiczna w Poświętnem. Oprócz udostępniania książek i czasopism organizowane są w niej różne zajęcia, głównie plastyczne i literackie dla dzieci z terenu gminy.

Jednym z subregionów etnograficznych wyróżnianych przez etnografów w województwie łódzkim jest subregion opoczyński, do którego należy gmina Poświętne.

Wspaniałe tradycje folklorystyczne przenoszone są w dzień dzisiejszy. Zwyczaje i obrzędy, folklor muzyczny i taneczny kultywowane przechowywane są przez starszych mieszkańców. Jednym z elementów kultury ludowej, jaki przetrwał do dziś jest tradycyjny strój ludowy.

Turystyka i rekreacja

Północno – zachodnia i centralna część gminy Poświętne wchodzi w skład Spalskiego Parku Krajobrazowego. Turyści znajdą tu ciszę i spokój. Czysta rzeka Pilica zachęca do wypoczynku. Tereny gminy to raj dla wędkarzy i grzybiarzy. Lasy bogate w zwierzynę łowną sprzyjają organizowaniu polowań przez miejscowe koła łowieckie. W roku 1999 powstało Opoczyńskie Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych, do którego z terenu gminy należy obecnie 6 gospodarstw, świadczących usługi przez cały rok.

Zadania z zakresu informacji turystycznej realizuje Gminny Ośrodek Kultury w Poświętnem oraz Urząd Gminy. Bazę noclegową w minimalnym zakresie zapewnia Parafia Rzymsko-katolicka w Poświętnem dysponując 40 miejscami noclegowymi w „Domu Pielgrzyma”. Bazę noclegową uzupełniają gospodarstwa agroturystyczne i obiekty hotelarskie. Sieć gastronomiczną reprezentują bary prywatne.

Tabela 6: Infrastruktura gastronomiczno-noclegowa i sportowa na terenie gminy Poświętne, źródło dane UG w Poświętnem.

Ep.	Wykazanie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Liczba miejsc noclegowych całorocznych	0	0	0	0	30	30	30
2.	Liczba miejsc noclegowych ogółem	30	30	30	30	60	60	60
3.	Liczba udzielonych noclegów	B.d.	B.d.	B.d.	B.d.	B.d.	B.d.	B.d.
4.	Baza gastronomiczna	3	3	4	4	6	6	6
5.	Infrastruktura sportowa	6	6	9	9	9	9	9
6.	Hotel	-	-	-	-	1	1	1
7.	Schronisko Młodzieżowe	1	1	1	1	1	1	1
8.	Kwatery prywatne	4	4	3	3	3	3	3

Do głównych kwestii problemowych z zakresu turystyki i branż towarzyszących należą:

- brak rozwoju agroturystyki i ekoturystyki jako branż bazujących na przyrodniczym i kulturowym potencjale gminy Poświętne,
- brak wystarczającej bazy noclegowej,
- brak wystarczającej sieci szlaków turystycznych w tym pieszo-rowerowych, tras widokowych czy ścieżek edukacyjnych bazujących na potencjale przyrodniczym i kulturowym gminy tj. bogactwo przydrożnych kapliczek, zabytkowe obiekty sakralne m.in. zespół klasztorny o.o. Filipinów czy miejsca związane z historią majora Hubała, Spalski Park Krajobrazowy i bogactwo bioróżnorodności obszaru,
- brak wykorzystania terenów o nacechowaniu do pełnienia funkcji rekreacyjnych (np. dolina rzeki Pilicy, tereny w Gapininie) w celu budowy obiektów rekreacyjnych (np. ośrodków wypoczynkowych, spływów kajakowych),
- brak punktu gminnej informacji turystycznej,
- brak aktywnej promocji turystycznej gminy Poświętne.

Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Podstawą do ochrony prawnej walorów kulturowych i zabytków na terenie Gminy Poświętne są wpisy zabytków do Krajowego oraz Wojewódzkiego Rejestru Zabytków oraz Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Gmina Poświętne to obszar wyjątkowy pod względem występowania cennych elementów środowiska kulturowego, które w połączeniu z walorami środowiska naturalnego tworzą niepowtarzalne zespoły architektoniczno-krajobrazowe. Historyczna wieś Poświętne, a także Anielin, Brudzewice, Dęba, Dęborzecza i Mysiakowiec stanowią cenny w skali środkowej Polski obszar przestrzenno-krajobrazowy z nawarstwieniami kulturowymi oraz znaleziskami archeologicznymi.

Na terenie gminy znajdują się zabytki nieruchome: sakralne, rezydencjonalne, użyteczności publicznej, cmentarze, parki i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Rygory te obowiązują niezależnie od położenia obiektu w poszczególnych strefach ochrony konserwatorskiej lub poza strefami. Wszelkie prace remontowe, zmiany własności, funkcji i przeznaczenia obiektu wymagają pisemnego pozwolenia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków jeśli figurują w Krajowym Rejestrze Zabytków. Obiekty wpisane do gminnego rejestru nie wymagają pisemnego pozwolenia Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Do najważniejszych zabytków wpisanych do Krajowego Rejestru Zabytków rangą należą:

- Studzianna:
 - zespół cmentarny, ul. Jaśminowa, nr rej.: 344 z 21.06.1967:
 - cmentarz (nieczynny), XVII - XIX, nr rej.: A/27 z 31.05.2006,
 - kościół pw. św. Józefa, 1699, nr rej.: 458 z 28.02.1957,
 - dzwonnica, XVIII, nr rej.: j.w., kostnica, XVIII, nr rej.: j.w.,
 - studnia z murowaną obudową, XVIII, nr rej.: j.w.,
 - ogrodzenie z bramą, 1872, nr rej.: A/27 z 31.05.2006 (dec. cmentarz),
 - kaplica pw. św. Anny, na Górze Dziewiczej, 1730, nr rej.: 459 z 28.02.1957 oraz 471 z 15.04.1967;
- Studzianna Poświętne:
 - zespół klasztorny oo. filipinów, XVIII, nr rej.: 337 z 21.06.1967:
 - kościół pw. św. Filipa Nereusza i Jana Chrzciciela, nr rej.: 457 z 28.02.1957,
 - klasztor,
 - 2 dzwonnice,
 - brama.

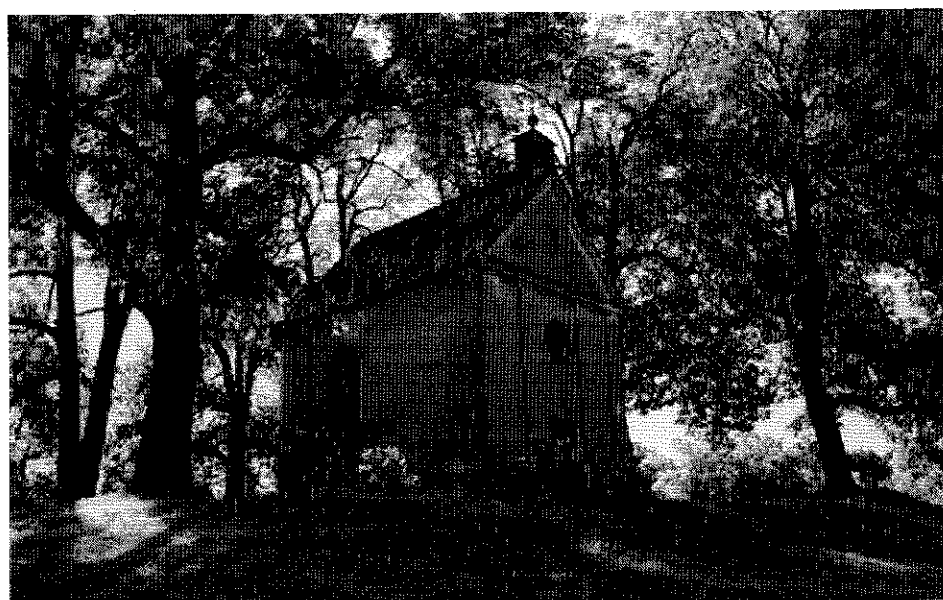
Gmina Poświętne to szczególny obszar województwa łódzkiego, stanowiący ostoję spuścizny baroku. Największe znaczenie wśród zabytków w Gminie Poświętne mają zabytki sakralne. Stanowią one o dziedzictwie kulturowym i religijnym gminy i regionu. Szczególne znaczenie posiada „perła architektury barokowej” Sanktuarium w Poświętnem, którego budowę rozpoczęto w 1688 r.

Ilustracja 12: Sanktuarium w Poświętnem, źródło: [http://www.diecezja.radom.pl/parafia?&view=parafias&cid\[\]=99](http://www.diecezja.radom.pl/parafia?&view=parafias&cid[]=99)

Kolejnym zabytkiem sakralnym nieruchomym o szczególnym znaczeniu jest kapliczka św. Anny. Powstała on prawdopodobnie pod koniec XVIII w. lub początek XIX w.

Ilustracja 13: Kapliczka św. Anny, Poświętne, źródło: http://mapa.nocowanie.pl/poswietne_4/zdjecia/13996058/

Na uwagę zasługuje także Kościół pod wezwaniem św. Józefa został wybudowany przez Filipinów na miejscu dworu Starołęskich-Zbąskich. Wzniesiony w latach 1696-1698, murowany, w stylu barokowym o

wymiarach 10 m długości, 7,5 szerokości i 7,2 m wysokości, został konsekrowany w 1699 r. przez sufragana gnieźnieńskiego, Andrzeja Albinowskiego.

Ilustracja 14: Kościół p.w. św. Józefa, źródło:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_%C5%9Bw._J%C3%B3zefa_w_Studziannie

Kolorytu lokalnego i kulturowego nadaje Gminie Poświętne szlak przydrożnych kapliczek. Są one świadectwem chrześcijaństwa na tych ziemiach, ale są też pamiątkami historycznymi i patriotycznymi. Najczęściej stoją przy drodze lub w leśnej gęstwinie przeważnie znajdują się w nich wizerunki Chrystusa Frasobliwego, Matki Boskiej, Jana Nepomucena.

2.5. Rynek pracy i gospodarka

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie, na dzień 30.06.2015 r. w gminie Poświętne zarejestrowanych było 107 osób bezrobotnych.

Ilustracja 15: Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Poświętne w latach 2009-II kw.2015, źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie.

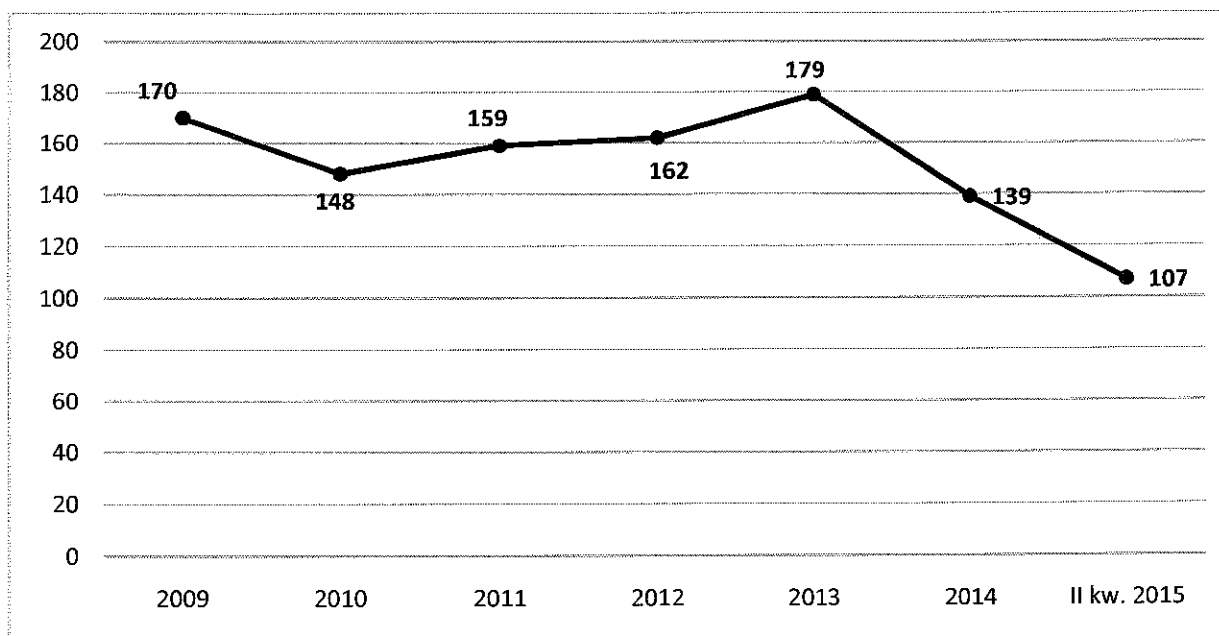

Tabela 7: Liczba osób bezrobotnych w gminie Poświętne i w powiecie opoczyńskim w latach 2014-2015, źródło PUP w Opocznie.

	2014 r.	2015 r.	2014 r.	2015 r.
Zarejestrowani bezrobotni ogółem (os.)	139	107	4070	3310
W tym kobiety%	41,7	45,79	50,76	52,87

Tabela 8: Struktura bezrobocia w Gminie Poświętne, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie.

Wyszczególnienie			2014 r.	2015 r.
Liczba bezrobotnych ogółem			139	107
Liczba bezrobotnych kobiet			58	49
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki			9	1
Absolwenci szkół wyższych, którzy nie ukończyli 27 lat			1	2
Osoby z prawem do zasiłku			16	16
Bezrobotni według	Wiek	18-24	29	25
		25-34	44	34
		35-44	26	19
		45-54	20	10
		55 i więcej	20	19
	Wykształcenie	Wyższe	9	10
		policealne i średnie zawodowe	35	23

		średnie ogólnokształcące	15	16
		zasadnicze zawodowe	40	29
		gimnazjalne i poniżej	40	29
	Okres bez pracy	3 miesiące i mniej	22	20
		3-6 miesięcy	21	26
		6-12 miesięcy	19	14
		Powyżej 12 miesięcy, w tym:	77	47
		12-24 miesięcy	44	15
	powyżej 24 miesięcy	34	32	
Osoby w szczególnej sytuacji ogółem			122	97
Osoby w szczególnej sytuacji do 25 roku życia			30	25
Długotrwale bezrobotni			89	58
Bezrobotni powyżej 50 roku życia			26	25
Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			29	23
Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego			37	32
Bezrobotni bez wykształcenia średniego			80	58
Osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia			6	0
Osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia			1	0
Niepełnosprawni			1	2

Źródła utrzymania mieszkańców Gminy Poświętne stanowią:

- źródła zarobkowe, czyli praca etatowa w instytucjach prywatnych i publicznych, praca na własny rachunek,
- źródła niezarobkowe (emerytura, renta),
- działalność rolnicza,
- pozostałe źródła (tj. utrzymywani oraz źródła nieustalone).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz zgodnie z zapisami Statystycznego Vademecum Samorządowca 2014, na terenie Gminy Poświętne na dzień 31.12.2013r. zarejestrowanych w głównym rejestrze Regon było podmiotów gospodarki narodowej.

Tabela 9: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze Regon w 2013r., źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.

Podmioty gospodarki narodowej ogółem	194	4522
w tym: w sektorze rolniczym	18	113
w sektorze przemysłowym	38	502
w sektorze budowlanym	31	621
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	586	579
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	477	447

Ilustracja 16: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon na terenie gminy Poświętne w latach 2009-2013, źródło: <https://www.stat.gov.pl>

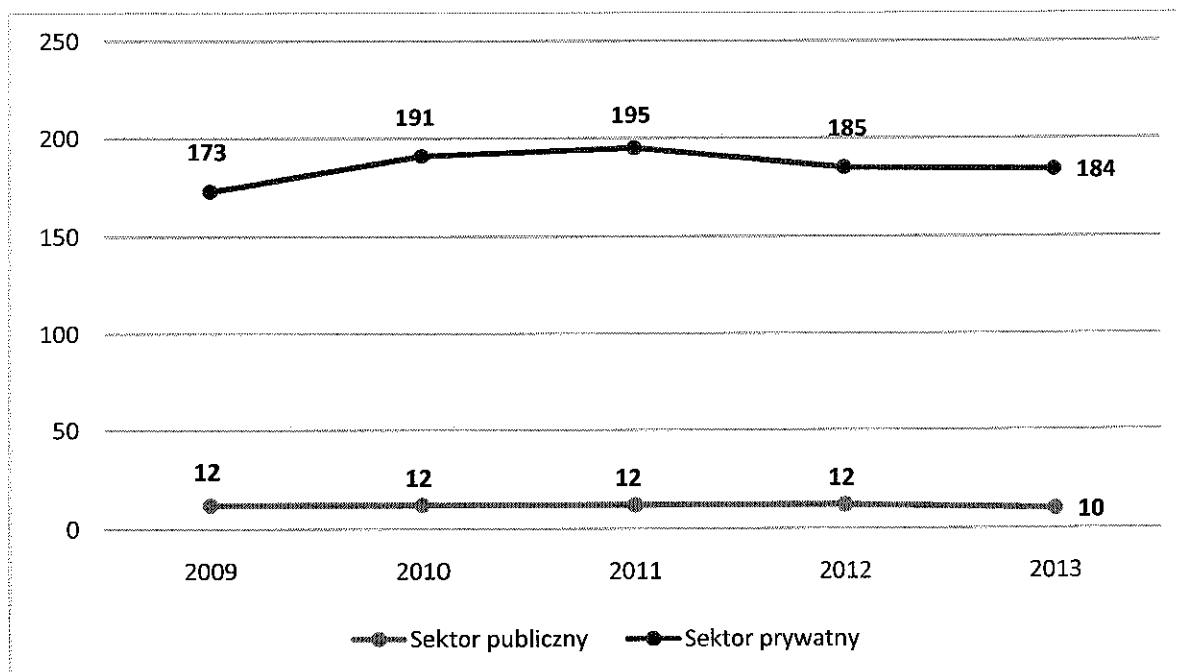

Tabela 10: Gospodarstwa rolne na terenie gminy Poświętne w ujęciu porównawczym, źródło: dane UG w Poświętnem.

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.	Ilość gospodarstw rolnych	660	663	659	668	672	670
2.	Liczba gospodarstw agroturystycznych	2	2	2	2	2	2
3.	Liczba zatrudnionych w rolnictwie	b.d.	576	583	570	573	565
4.	Średnia powierzchnia gospodarstwa w ha	11,33	11,26	11,31	11,15	11,06	11,02

Tabela 11: Podmioty gospodarki narodowej w gminie Poświętne – wyszczególnienie, źródło: <https://www.stat.gov.pl>

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
PODMIOTY WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH					
Ogółem	185	203	207	197	194
Sektor publiczny	12	12	12	12	10
Sektor prywatny	173	191	195	185	184
PODMIOTY WEDŁUG DZIAŁÓW I SEKCJI PKD					
Rolnictwo, leśnictwo i rybactwo	24	23	23	19	18
Górnictwo i wydobywanie	1	1	1	1	1
Przetwórstwo przemysłowe	36	38	40	36	35
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0	0
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	2	2	2	2	2
Budownictwo	25	28	31	28	31
Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów	40	42	39	37	37

samochodowych, włączając motocykle					
Transport i gospodarka magazynowa	5	5	6	5	3
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	7	9	9	9
Informacja i komunikacja	0	0	0	1	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9	9	9	9	9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8	9	9	9	8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	1	0	0	0
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	3	3	3	3
Administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	5	5	5	5
Edukacja	6	7	7	7	5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	4	4	4	4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	5	5	5	5
Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	8	14	14	17	18
PODMIOTY WZDŁUG KLAS WIELKOŚCI					
0-9	178	196	200	192	191
10-49	7	7	7	5	3
50-249	0	0	0	0	0
250-999	0	0	0	0	0
1000 i więcej	0	0	0	0	0

Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy Poświętne wpisanych do rejestru Regon stopniowo maleje w 2013 roku w stosunku do roku 2011 (jako roku o najwyższym wskaźniku podmiotów gospodarczych) ubyło 11 przedsiębiorstw. Na przestrzeni lat 2009-2013 wahania liczby podmiotów gospodarczych pomiędzy najniższą wartością (173), a najwyższą (195) wynosiły 11,29%.

Do najczęściej prowadzonej działalności zalicza się:

- usługi handlowe,
- usługi budowlane,
- usługi gastronomiczne,
- usługi transportowe.

Do kluczowych przedsiębiorstw na terenie gminy należą:

- Handel art. Spożywczymi i przemysłowymi Gastronomia Noclegi Jacek Dałek Ponikła 12, 26-315 Poświętne,
- P.H.U. „ROBSON” Gosa Robert, Brudzewice 102, 26-315 Poświętne,
- ZAKŁAD PRODUKCYJNO – HANDLOWO – USŁUGOWY Marian Kupis, Studzianna 73, 26-315 Poświętne,
- „GELWASZ” W. i L. Grzybek Spółka Jawna, Małoszyce 57, 26-315 Poświętne,
- PRYZMAT Jarosław Grochowski, Fryszerka 15, 26-315 Poświętne,
- EWENBERG Renata Lipińska – Grochowska, Fryszerka 15, 26-315 Poświętne,
- Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „PŁOTEX” Krzysztof Krakowiak, Brudzewice 65, 26-315 Poświętne,

- Henryk Kośka „P.H. ŻWIROMAX”, Dęba 111, 26-315 Poświętne,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe Jarosław Kwaśniak, Studzianna 80, 26-315 Poświętne,
- Z.U.G. „BAR LEŚNICZÓWKA” Paweł Bogusz, Brudzewice 130, 26-315 Poświętne,
- PUEBLO s.c. Paweł Jakubczyk Marek Jakubczyk, ul. Podwiatraczna 31, 26-315 Poświętne,
- Ośrodek Konferencyjno-Wypoczynkowy „MŁYNCZYSKO” Stanisław Kołodziejczyk, ul. Szkolna 51, 26-315 Poświętne,
- USŁUGI TARTACZNE I HANDEL DREWNIEM Stanisław Kołodziejczyk I Dawid Kołodziejczyk spółka jawna, Studzianna 76, 26-315 Poświętne,
- Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowo-Gastronomiczny „RANCHO” Kacprzak Robert, Stefanów 1, 26-315 Poświętne,
- JANUSZ DEREK PPHU „DERWIK”, ul. Główna 38, 26-315 Poświętne,
- ORATYŃSKI JAN Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe „JAN-POL”, ul. Inowłódzka 24a, 26-300 Opoczno,
- P.P.H.U. „ELMARK” MAREK ABEL, ul. Lutomińska 5, 95-050 Konstancinów Łódzki,
- Smażalnia i Wędzarnia Ryb w Starym Młynie Lipiński – Aleksandra Piechna, Fryszerka 1, 26-315 Poświętne.

Do głównych kwestii problemowych w zakresie obszaru Rynek pracy i gospodarka wskazanych przez społeczność lokalną gminy Poświętne i zdiagnozowanych w wyniku analizy sektora zaliczyć należy:

- brak aktywnej promocji gospodarczej gminy a tym samym brak lokalizacji na terenie gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne,
- brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej,
- brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania,
- ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE.

Działania z zakresu aktywnego doradztwa w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych w tym dotacji unijnych, tworzenie platformy komunikacyjnej pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym, zaangażowanie władz w dialog z przedsiębiorcami i faktyczne działania inwestycyjne z zakresu tworzenia terenów inwestycyjnych czy specjalnych stref i parków przemysłowo-naukowych, przyczyniłyby się do wzrostu aktywności przedsiębiorczej wśród mieszkańców gminy Poświętne a także rozwoju gospodarczego obszaru.

Istotną kwestią związaną z pobudzeniem aktywności zawodowej mieszkańców gminy jest kształcenie zawodowe i specjalistyczne osób dorosłych np. poprzez szkolenia językowe, nabywanie nowych kompetencji cyfrowych czy umiejętności praktycznych.

III. Analiza SWOT/TOWS – ocena potencjału rozwojowego gminy Poświętne

Analiza SWOT/TOWS to metoda opisująca aktualny stan społeczno-gospodarczy jednostki. Analiza opiera się na diagnozie sytuacji podmiotu z uwzględnieniem czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na kształtowanie jego kondycji. Technika analityczna SWOT polega na selekcji zgromadzonych informacji o podmiocie na cztery kategorie czynników strategicznych:

- S (ang. Strengths) – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu (podmiotu/ obszaru), wypływające z czynników endogennych (wewnętrznych),
- W (ang. Weaknesses) – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu w ramach czynników endogennych
- O (ang. Opportunities) – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany w czynnikach egzogennych (zewnętrznych),

- T (ang. Threats) – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej w ramach czynników egzogennych.

3.1. Analiza SWOT/TOWS

Prawidłowo skonstruowana analiza SWOT/TOWS pozwala na udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

Analiza SWOT

Czy siły pozwolą wykorzystać szanse?

Czy słabości „zablokują” wykorzystanie szans?

Czy siły pozwolą na przezwycięzenie zagrożeń?

Czy słabości wzmocnią negatywny skutek zagrożeń?

Analiza TOWS

Czy zagrożenia osłabiają siły?

Czy szanse spotęgują siły?

Czy zagrożenia spotęgują słabości?

Czy szanse pozwolą przezwyciężyć słabości?

Odpowiedzi na powyższe pytania i opracowanie macierzy oddziaływań poszczególnych elementów, umożliwiają wskazanie strategii rozwojowej najbardziej adekwatnej dla gminy Poświętne. Możemy wyróżnić następujące rodzaje modeli rozwojowych:

- Strategia agresywna – obrazuje stan, gdzie w czynnikach wewnętrznych przeważają mocne strony, a w otoczeniu silnie powiązane z nimi szanse, to strategia silnej ekspansji oraz rozwoju wykorzystującego obydwie czynniki;
- Strategia konserwatywna – określa zależność, gdzie występuje niekorzystne otoczenie i silnie powiązany z zagrożeniami zewnętrznymi zespół mocnych stron. Gmina jest więc w stanie odpowiedzieć na zagrożenia, natomiast nie jest w stanie się intensywnie się rozwijać, gdyż zespół mocnych stron nie koresponduje z szansami otoczenia, ale jest w stanie skutecznie przezwyciężyć zagrożenia;
- Strategia konkurencyjna – to stan, gdzie gmina posiada przewagę słabych stron nad mocnymi, ale funkcjonuje w przyjaznym otoczeniu, co pozwala jej utrzymywać swoją pozycję. Słabość wewnętrzna może uniemożliwiać jednak wykorzystanie szans, które daje otoczenie zewnętrzne. Strategia koncentruje się na eliminowaniu wewnętrznych słabości, aby w przyszłości lepiej wykorzystać szanse otoczenia;
- Strategia defensywna – to strategia ukierunkowana na przetrwanie, opisująca stan, gdzie słabe strony są silnie powiązane z zewnętrznymi zagrożeniami i istnieje duże ryzyko klęski rozwojowej.

Opracowując macierz logiczną analizy SWOT/TOWS przyjęto:

- słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia ponumerowano szeregowo,
- jeśli zależność występuje wpisano „1”, jeśli nie „0”,
- określono liczbę interakcji jako sumę występowania zależności.

Poniżej zaprezentowano zakres oddziaływań poszczególnych elementów.

Tabela 12: Analiza SWOT/TOWS.

lp.	Mocne strony	lp.	Słabe strony
1.	Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne.	1.	Zły dostęp do usług opieki medycznej.
2.	Wysokie walory środowiska naturalnego.	2.	Zły stan infrastruktury drogowej.
3.	Wystarczająca ilość świetlic i bibliotek.	3.	Zły stan infrastruktury komunalnej.

4.	Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w gminie.	4.	Niski poziom pozyskiwania środków UE przez gminę i jej mieszkańców.
5.	Potencjał wynikający z zagospodarowania przestrzennego.	5.	Rosnący poziom bezrobocia.
		6.	Brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie i produktów markujących gminę.
		7.	Zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
lp.	Szansa	lp.	Zagrożenia
1.	Możliwość pozyskania środków finansowych UE.	1.	Brak lokalizacji na terenie gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne.
2.	Zaistnienie udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej.	2.	Brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej.
3.	Niski poziom zadłużenia gminy.	3.	Brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania.
4.	Posiadanie terenów inwestycyjnych.	4.	Brak rozwoju małej przedsiębiorczości.
5.	Walory środowiska naturalnego.	5.	Brak rozwoju przemysłu przyjaznego środowisku.
6.	Rozwój małej przedsiębiorczości.	6.	Ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE.
7.	Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców gminy.	7.	Brak działalności agroturystycznej i ekoturystyki.
8.	Rozwój przemysłu przyjaznego środowisku.	8.	Malejące dochody budżetu.
9.	Agroturystyka i ekoturystyka.	9.	Niski przyrost naturalny.
10.	Lokalizacja na terenie gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne.	10.	Ujemna migracja.
11.	Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.		

Wyszczególnienie	Mocne strony					Ilość interakcji słabe strony/mocne strony
	1.	2.	3.	4.	5.	
Słabe strony						
1.	0	0	0	0	0	0
2.	1	0	0	0	1	2
3.	0	0	0	0	1	1
4.	0	0	0	0	1	1
5.	0	0	0	1	0	1
6.	0	0	0	0	1	1
7.	0	0	0	1	0	1
Ilość interakcji	1	0	0	1	4	6/7

Wyszczególnienie	Mocne strony					Ilość interakcji szanse/mocne strony
	1.	2.	3.	4.	5.	
Szansa						
1.	1	1	1	1	1	5
2.	1	1	0	0	1	3
3.	0	0	0	0	1	1
4.	1	0	0	0	1	2
5.	1	1	0	0	1	3
6.	1	1	0	0	1	3
7.	0	1	0	0	0	1
8.	0	1	0	0	1	2
9.	1	1	0	0	1	3

10.	1	1	0	0	0	2
11.	0	1	0	0	1	2
Ilość interakcji	7	9	1	1	9	27/27

Wyszczególnienie	Mocne strony					Ilość interakcji zagrożenia/mocne strony
	1.	2.	3.	4.	5.	
Zagrożenia	1.	2.	3.	4.	5.	
1.	1	1	0	0	1	3
2.	1	0	0	0	1	2
3.	0	0	0	0	1	1
4.	1	1	0	0	1	3
5.	1	1	0	0	1	3
6.	1	1	1	0	1	4
7.	0	1	0	0	1	2
8.	0	0	0	1	0	1
9.	0	0	0	0	0	0
10.	0	0	0	0	0	0
Ilość interakcji	5	5	1	1	7	19/19

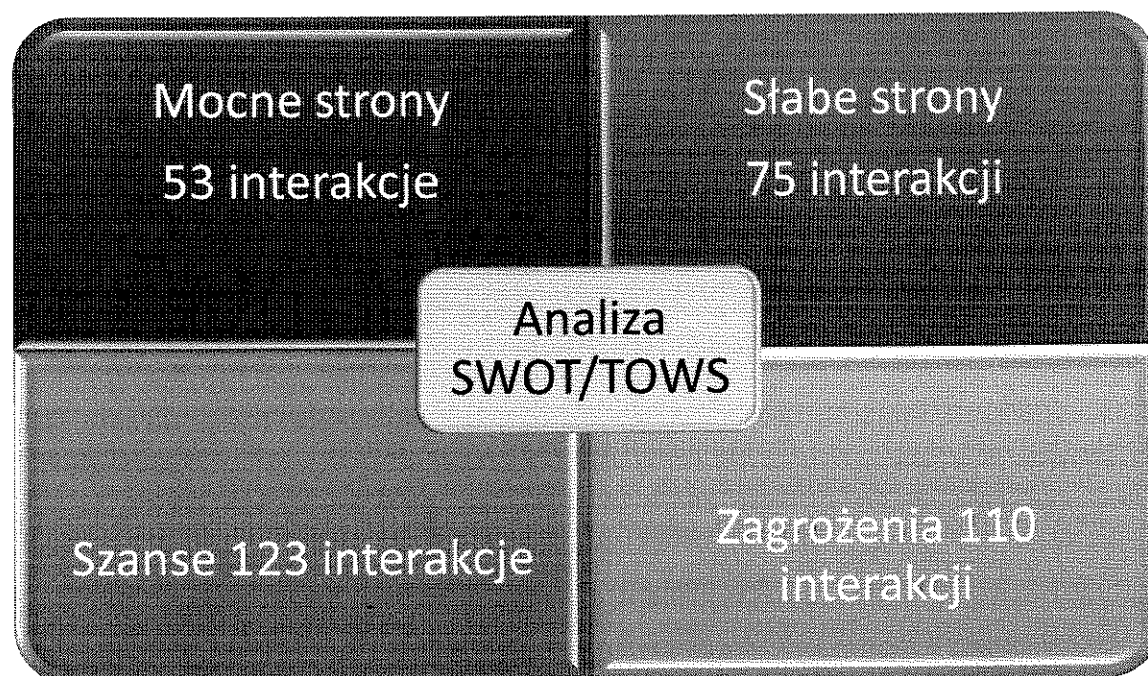
Wyszczególnienie	Słabe strony							Ilość interakcji zagrożenia/słabe strony
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Zagrożenia	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
1.	0	1	0	0	1	0	0	2
2.	0	1	0	1	1	1	0	4
3.	0	0	0	0	1	1	0	2
4.	0	1	0	1	1	1	0	4
5.	0	1	0	1	1	1	0	4
6.	1	1	1	1	1	1	1	7
7.	0	1	1	1	1	1	0	5
8.	0	1	0	0	0	1	0	2
9.	0	0	0	0	1	0	0	1
10.	0	0	0	0	1	0	0	1
Ilość interakcji	1	7	2	5	9	7	1	32/32

Wyszczególnienie	Słabe strony							Ilość interakcji szanse/słabe strony
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
Szanse	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
1.	1	1	1	1	1	0	1	6
2.	0	1	0	1	1	1	0	4
3.	0	1	1	1	0	0	0	3
4.	0	1	1	1	1	1	0	5
5.	0	0	1	1	0	0	1	3
6.	0	1	0	1	0	0	0	2
7.	0	0	1	0	0	0	0	1
8.	0	0	0	1	1	1	0	3
9.	0	1	1	1	1	1	0	5
10.	0	1	0	0	1	0	0	2
11.	0	1	1	0	1	0	0	3
Ilość interakcji	1	8	7	8	7	4	2	37/37

Wyszczególnienie Zagrożenia	Szanse											Ilość interakcji zagrożenia/szanse
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	
1.	1	1	0	1	1	0	0	1	0	0	1	6
2.	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	9
3.	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	6
4.	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	8
5.	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	1	8
6.	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	10
7.	1	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	5
8.	0	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	4
9.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
10.	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Ilość interakcji	6	10	1	6	6	7	2	5	5	5	6	59/59

Zestawienie podsumowujące układ interakcji pomiędzy czynnikami zewnętrznymi (szanse, zagrożenia) i wewnętrznymi (mocne i słabe strony) analizy SWOT/TOWS wskazuje, że przewagę zyskała strategia konkurencyjna jako model, gdzie istnieje szansa w otoczeniu zewnętrznym nad zagrożeniami.

Ilustracja 17: Schemat interakcji czynników analizy SWOT/TOWS.

3.2. Charakterystyka optymalnego modelu rozwoju strategicznego gminy

Model rozwoju konkurencyjnego gminy to sytuacja mająca swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej diagnozie i analizie SWOT/TOWS dla obszaru objętego planowaniem strategicznym. Ta strategia rozwojowa zakłada eliminację wewnętrznych słabości gminy Poświętne w celu perspektywicznego wykorzystania szans otoczenia.

Otoczenie generuje pojawienie się następujących szans:

- możliwość pozyskania środków finansowych UE,
- udogodnienia dla tworzenia działalności gospodarczej,
- walory środowiska naturalnego,
- rozwój małej przedsiębiorczości.

- wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców gminy.
- rozwój przemysłu przyjaznego środowisku.
- rozwój agroturystyki i ekoturystyki.
- zainteresowanie podmiotów zewnętrznych lokalizacją kapitału na terenie gminy,
- przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Szanse te, odpowiednio wykorzystane, mogą skutecznie redukować wewnętrzne słabości gminy

Poświętne, tj.:

- złego dostępu do usług opieki medycznej.
- złego stanu infrastruktury drogowej i komunalnej,
- niskiej aktywności społecznej i niskiego poziomu pozyskiwania środków UE przez gminę i jej mieszkańców,
- rosnącego poziomu bezrobocia,
- braku podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie i produktów markujących gminę,
- zbyt małej ilości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

Realizacja tego modelu strategicznego zakłada skoordynowane działania w następujących obszarach:

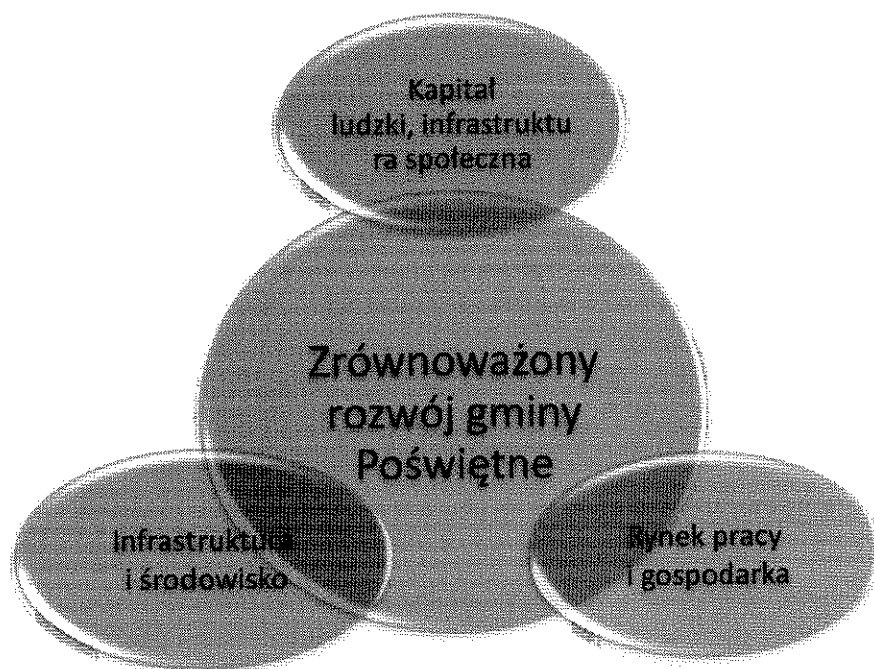
- Infrastruktura i środowisko – w ramach tego obszaru zakłada się dążenie do poprawy infrastruktury technicznej poprzez modernizację dróg, remontów poboczy, budowę parkingów i chodników, modernizację i termomodernizację obiektów użyteczności publicznej, realizację projektów w oparciu o wykorzystanie OZE i dbałości o stan zachowania środowiska naturalnego oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy. Istotna jest dbałość o edukację ekologiczną i realizację zadań z jej zakresu w perspektywie długofalowej np. w oparciu o realizację inicjatyw prośrodowiskowych;
- Kapitał ludzki, infrastruktura społeczna – w tym obszarze należy dążyć do stworzenia atrakcyjnych warunków bytowych i socjalnych dla mieszkańców gminy Poświętne oraz stworzyć mechanizmy, które zatrzymają młodych ludzi na terenie gminy w celu utrzymania dodatniego wskaźnika przyrostu naturalnego. Jako priorytety w tym zakresie należy przyjąć: stworzenie kompleksowej infrastruktury społecznej poprzez wzrost jakości do usług w zakresie opieki zdrowotnej, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, rozwój infrastruktury oświatowej i usług edukacyjnych oraz zwiększenie dostępu do usług wymienionych sektorów, a także rozwoju sportu i działalności kulturalnej w gminie oraz zwiększenie ilości zajęć w tzw. czasie wolnym dla dzieci i młodzieży oraz organizacji życia kulturalnego mieszkańców i integracji społecznej. Ideą szerokiego dostępu do usług publicznych bez generowania dodatkowych barier realizacyjnych i administracyjnych jest stworzenie „przyjaznego e-urzędu”, umożliwiającego korzystanie z usług elektronicznych w celu załatwienia spraw administracyjnych przez petentów. Kluczowymi działaniami w tym obszarze powinno być m. in. Dążenie do wszechstronnego wsparcia podmiotów edukacyjnych poprzez doposażenie szkół w sprzęt, wyposażenie i nowoczesne pomoce dydaktyczne i naukowe oraz narzędzia TIK, doskonalenie zawodowe kadry pedagogicznej oraz wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wykształcone i świadome przedsiębiorczo społeczeństwo to kapitał gwarantujący stabilny wzrost gospodarczy, dlatego też istotnymi działaniami powinny być wszelkie formy aktywizacji zawodowej w tym kursy i szkolenia dla osób dorosłych, chcących poszerzyć swe kwalifikacje zawodowe lub przekwalifikować się w celu spełnienia oczekiwań rynkowych;
- Rynek pracy i gospodarka – w ramach tego obszaru zakłada się rozwój gminy Poświętne w oparciu o wykorzystanie walorów naturalnych gminy, korzystnego położenia komunikacyjnego i geograficznego czyli rozwój branż tj. turystyka, stworzenie lokalnej marki produktów np. w oparciu o rzemiosła lokalne lub produkcję rolno-spożywczą (działalność eko-gospodarstw), wspieranie małej przedsiębiorczości poprzez stworzenie dogodnych warunków rozwoju lokalnym przedsiębiorcom i inwestorom zewnętrznym poprzez stworzenie terenów inwestycyjnych i współpracę z władzami samorządowymi. Kluczowymi działaniami w tym zakresie jest dążenie do maksymalizacji wykorzystania potencjału endogenicznego w postaci obszarów Natura 2000, Spalskiego Parku

Krajobrazowego, doliny Pilicy, dziedzictwa historyczno-kulturowego. Lokowanie rozwoju gminy w rozbudowie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej np. poprzez:

- budowę szlaku najpiękniejszych kapliczek przydrożnych,
- rozbudowę szlaków pieszo-rowerowych związanych z historią gminy np. z działaniami majora Hubala,
- budowa tras i platform widokowych,
- rozbudowa infrastruktury gastronomiczno-noclegowej,
- tworzenie nowych atrakcyjnych obiektów rekreacyjno-sportowych (np. parków nauki i rozrywki promujących bogactwo przyrodnicze i historię gminy, pokazujących tradycyjne rzemiosło regionu: bartnictwo, garncarstwo, zielarstwo, dających możliwość aktywności sportowej np. spływ kajakowy czy tratwę po Pilicy)
- utworzenie punktu informacji turystycznej.

Czynnikami warunkującymi zrównoważony rozwój gminy Poświętne, są skoordynowane działania między obszarowe ze szczególnym uwzględnieniem stymulacji aktywizacji społeczności lokalnej i inicjowanie współdziałania w procesie podejmowania decyzji o przyszłości gminy, a także tworzenie płaszczyzny do współpracy z innymi jednostkami samorządowymi oraz partnerami zewnętrznymi (np. członkostwo w LGD Stowarzyszenie Dolina Pilicy) w celu budowania konkurencyjności gminy Poświętne i regionu gmin doliny Pilicy w oparciu o zintegrowane działania grupy podmiotów z wykorzystaniem potencjału endogenicznego obszaru.

Ilustracja 18: Obszary warunkujące zrównoważony rozwój gminy Poświętne.

IV. Plan strategiczny i operacyjny

Podstawą realizacji Strategii Rozwoju Gminy Poświętne jest opracowanie kompleksowego planu strategicznego ze wskazaniem konkretnych działań operacyjnych.

4.1. Wizja, misja, cele

Wizja rozwoju gminy Poświętne określa stan docelowy w 2021 roku z perspektywą do 2025 roku, do którego władze lokalne oraz jej partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z potencjału gminy oraz szans zewnętrznych. Stan docelowy określony w wizji strategicznej zakłada osiągnięcie trwałego, wielokierunkowego rozwoju gminy Poświętne, z zachowaniem zrównoważonego rozwoju w następujących obszarach:

- Infrastruktura i środowisko;
- Kapitał ludzki, infrastruktura społeczna;
- Rynek pracy i gospodarka.

Wizja rozwoju gminy Poświętne wynika z misji jaką przypisuje się gminie. Misja gminy Poświętne konkretyzuje kierunek rozwoju obszaru oraz precyzuje istotę działań gminy, wskazując podstawowe zadania realizacyjne czyli cele. Cele strategiczne zostały skonstruowane na podstawie weryfikacji postulatów rozwojowych.

Wyzwania rozwojowe dla gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku możemy sklasyfikować w następujące postulaty:

- Gmina Poświętne jako miejsce o wysokim poziomie życia mieszkańców, rozbudowanej infrastrukturze technicznej gwarantującej zaspokojenie potrzeb bytowych społeczności lokalnej;
- Gmina Poświętne to miejsce przyjazne społeczeństwu, gwarantujące szeroki dostęp do usług publicznych, wszechstronny rozwój edukacyjny dzieci i dorosłych oraz integrację i aktywizację społeczną;
- Gmina Poświętne jako rozpoznawalna marka i ośrodek rozwoju gospodarczego w oparciu o wykorzystanie potencjału endogenicznego gminy (obszary Natura 2000, Spalski Park Krajobrazowy, dolina Pilicy, dziedzictwo historyczno-kulturowe) i rozwój turystyki, rekreacji i ekologii.

Ilustracja 19: Założenia strategiczne.

Wizja:

Gmina Poświętne w 2025 roku to obszar przyjazny dla społeczności lokalnej i turystów, rozwinięty gospodarczo o aktywnym udziale społecznym.

Misja:

Gmina Poświętne jako obszar zrównoważonego rozwoju społecznego i gospodarczego przy wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych oraz korzystnego położenia komunikacyjnego.

Cel strategiczny 1.

Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku.

Cel strategiczny 2.

Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.

Cel strategiczny 3.

Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.

Działania:

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej;
- Realizacja projektów dot. wykorzystania OZE i rozwój gospodarki niskoemisyjnej;
- Rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków i oczyszczalni przydomowych;
- Budowa i modernizacja zbiorników małej retencji;
- Zagospodarowanie pod usługi turystyczne i rekreacyjne terenów gminy, rozbudowa sieci szlaków turystycznych.

Działania:

- Budowa i modernizacja placów zabaw na terenie gminy;
- Rozbudowa i modernizacja bazy sportowej;
- Aktywna walka z bezrobociem;
- Realizacja projektów dotyczących aktywizacji podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- Realizacja projektów społecznych związanych z integracją społeczną, walką z marginalizacją i wykluczeniem społecznym;
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego i ochrona zabytków na terenie gminy;
- Poprawa dostępu do usług medycznych i realizacja programów profilaktycznych.

Działania:

- Pozyskiwanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych;
- Aktywny plan promocji gminy i pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych;
- Rozwój agroturystyki i ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych;
- Tworzenie warunków dla rozwoju rzemiosła lokalnego, ekogospodarstw, przetwórstwa rolno-spożywczego;
- Wsparcie doradcze dla mikroprzedsiębiorstw i osób planujących zarejestrować działalność gospodarczą.

4.2. Plan operacyjny

Poniższy rozdział prezentuje plan operacyjny dla obszarów wskazanych w podrozdziale 4.1.

Tabela 13: Plan operacyjny dla poszczególnych obszarów.

Działania / zadania	Okres realizacji
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy.	2016-2021
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, chodników, poboczy i parkingów na terenie gminy.	2016-2021
Realizacja projektów dot. wykorzystania OZE i rozwój gospodarki niskoemisyjnej.	2016-2021
Budowa kanalizacji, oczyszczalni ścieków i oczyszczalni przydomowych na terenie gminy.	2016-2021
Budowa i modernizacja zbiorników małej retencji.	2016-2021
Zagospodarowanie obszaru rzeki Pilicy.	2016-2021
Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami w miejscowości Poświętne, Poręby, Stefanów, Małoszyce – Etap II.	2016
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Buczek (do oczyszczalni w Kruszewu).	2017-2018
Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w miejscowości Dęba i Dęborszeczka (do oczyszczalni w Kruszewu).	2019-2020
Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Brudzewice i Brudzewice-Kolonia wraz z siecią kanalizacyjną	2020-2022
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Stefanów, Ponikła	2020-2022
Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Wólka Kuligowska, Gapinin	2020-2022
Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków w terenach rozproszonych.	2016-2018
Rozbudowa uzupełniającej sieci wodociągowej i sanitarnej	2017-2019
Przebudowa drogi powiatowej nr 3140E relacji Dęba – Studzianna przy współpracy i współfinansowaniu z zarządcą drogi	2018-2019
Rozbudowa drogi powiatowej nr 3100E relacji Poświętne – Gapinin wraz z budową ścieżki	2020

rowerowej przy współpracy i współfinansowaniu z zarządcą drogi	
Rozbudowa drogi krajowej 48 wraz z budową obwodnicy miejscowości Studzianna i Poświętne	
Rozbudowa fragmentu drogi gminnej nr 107251E na odcinku Łęg – Mysiakowiec.	2016
Przebudowa drogi gminnej nr 107252E wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku Poświętne-Mysiakowiec.	2018-2019
Przebudowa drogi gminnej nr 107251E na odcinku Mysiakowiec – Wólka Kuligowska.	2016-2017
Modernizacja drogi gminnej nr 107254E na odcinku Ponikła-Kozłowiec na odcinku 750 m	2016-2017
Przebudowa drogi gminnej nr 107254E na odcinku Kozłowiec – Fryszarka.	2020
Przebudowa drogi gminnej nr 107264E w miejscowości Anielin na odcinku 0,2 km.	2016-2017
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Anieli (działka nr 254) do DK48.	2018-2020
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Studzianna (działka nr 330) na odcinku 0,65 km.	2021
Przebudowa drogi gminnej nr 107256E na odcinku Studzianna-Poręby	2023
Przebudowa drogi gminnej (działka nr 511) na odcinku Poświętne ul. Bielawska – Poręby.	2022
Przebudowa drogi gminnej nr 107260E na odcinku Brudzewice (Iły) – Poświętne – 2,2 km	2019-2020
Przebudowa drogi gminnej nr 107251E na odcinku Brudzewice (Pomyków) – Brudzewice-Kolonia	2016-2017
Przebudowa drogi gminnej nr 107251E na odcinku Brudzewice-Kolonia – do terenów PKP w kierunku miejscowości Wólka Kuligowska.	2024
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Stefanów (działka nr 423 oraz 161) na odcinku 995 m.	2016
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Stefanów (działka nr 161) na odcinku 995 m.	2018
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Małoszyce (Za Olszyną).	2016-2017
Budowa drogi dojazdowej do łąk tzw. „Błota Brudzewickie”.	2016
Modernizacja drogi gminnej w miejscowości Poświętne (za ZSS – działka nr 298) na odcinku ok. 350 m.	2016
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Poświętne ul. św. Marka w Poświętnem na odcinku ok. 250 m.	2016
Termomodernizacja budynku Filii Szkoły Podstawowej w Brudzewicach.	2016-2017
Termomodernizacja budynku Filii Szkoły Podstawowej w Dębie.	2018-2019
Program dla przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest.	2016-2018
Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz w zasobach j.s.t. w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do środowiska.	2016
Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Buczek w kierunku Kruszewa.	2020-2022
Źródła fotowoltaniczne.	2016-2022
Budowa i oznaczenie ścieżek rowerowych.	2017-2020
Budowa chodników i parkingów wzdłuż dróg gminnych.	2017-2022
Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych przy współpracy i współfinansowaniu zarządcy drogi.	2017-2022
Remont mostów i wiaduktów na terenie gminy.	2017-2019
Budowa rurociągu do przesyłu gazu ziemnego oraz stacji redukcyjnej.	2023
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	2017-2020
Rozbudowa sieci szlaków turystycznych w tym w szczególności ścieżek rowerowych.	2016-2022
Działania / zadania	Okres realizacji
Budowa placów zabaw (gminnego oraz przy świetlicach wiejskich).	2016-2022
Modernizacja istniejących placów zabaw przy Zespole szkół w Poświętnem oraz filach szkół.	2016-2022
Rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej (budowa sal gimnastycznych przy budynkach szkolnych, budowa boisk).	2016-2022
Budowa bazy turystycznej w terenach nadpilicznych.	2017-2020
Budowa boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Gapinin-Kolonia.	2016-2017
Rewitalizacja Parku św. Marka w miejscowości Poświętne	2016-2018
Aktywna walka z bezrobociem (współpraca z PUP w Opocznie i realizacja programów	2015-2021

aktywizacyjnych).	
Realizacja projektów dotyczących aktywizacji podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poszerzania wiedzy.	2016-2022
Realizacja projektów społecznych związanych z integracją społeczną, walką z marginalizacją i wykluczeniem społecznym.	2016-2022
Zachowanie dziedzictwa kulturowego i ochrona zabytków na terenie gminy.	2016-2022
Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolu.	2016-2017
Utworzenie ogródka dydaktycznego przy przedszkolu w Brudzewicach.	2016-2017
„Moja wymarzona Ekopracownia” w ZSS w Poświętnem.	2016
Poprawa dostępu do usług medycznych i realizacja programów profilaktycznych.	2016-2022
Działania / zadania	Okres realizacji
Pozyskiwanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych.	2016-2022
Aktywny plan promocji gminy i pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych.	2016-2022
Rozwój agroturystyki i ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych.	2016-2022
Tworzenie warunków dla rozwoju rzemiosła lokalnego, ekogospodarstw, przetwórstwa rolno-spożywczego.	
Wsparcie doradcze dla mikroprzedsiębiorstw i osób planujących zarejestrować działalność gospodarczą.	2016-2022

V. Spójność Strategii Rozwoju Gminy Poświętne z dokumentami wyższego rzędu

Istotną kwestią związaną z wdrażaniem i kompleksowością działań w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” jest ocena spójności jej celów strategicznych z założeniami dokumentów krajowych i regionalnych. Poniższa tabela wskazuje obszary zgodności pomiędzy celami strategicznymi niniejszego opracowania i celów strategicznych dokumentów wyższego rzędu.

Tabela 14: Spójność celów strategicznych „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” z dokumentami wyższego rzędu.

Cele dokumentów wyższego rzędu	Cele strategiczne „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021”
„Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”	
Cel nadrzędny 1: osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% osób w wieku 20-64 lat, między innymi wskutek zwiększenia liczby pracujących kobiet i osób starszych oraz lepszej integracji migrantów na rynku pracy.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych. Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel nadrzędny 2: poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój.	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel nadrzędny 3: zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami	Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury

z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%.	technicznej przyjaznej środowisku.
Cel nadrzędny 4: podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.
Cel nadrzędny 5: wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.
„Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności	
Cel strategiczny nr 1: Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji.	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel strategiczny nr 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych
Cel strategiczny nr 4: Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel strategiczny nr 5: Stworzenie Polski Cyfrowej	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.
Cel strategiczny nr 6: Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.
Cel strategiczny nr 8: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.	Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku.
Cel strategiczny nr 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.
„Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”	
Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo: Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.	Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych. Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.

<p>Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki. Cel II.4. Rozwój kapitału. Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych. Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.</p>
<p>Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna Cel III.1. Integracja społeczna. Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.</p>
<p>„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie”</p>	
<p>Cel 1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych. Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.</p>
<p>Cel 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych. Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.</p>
<p>Cel 3.4. Budowanie kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.</p>
<p>„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	
<p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych. Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.</p>
<p>Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w</p>	<p>Cel strategiczny 1.</p>

różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku.
Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.	Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku.
„Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego”	
Cel strategiczny: Region wykorzystujący potencjał endogeniczny do rozwoju inteligentnej gospodarki, oparty na kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców.	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel strategiczny: Aktywne społeczeństwo obywatelskie z dobrym dostępem do usług publicznych, sprzyjające włączeniu społecznemu grup wykluczonych.	Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.
Cel strategiczny: Zrównoważony rozwój przestrzenny regionu z silnie powiązaniem systemem osadniczym, z nowoczesną infrastrukturą i racjonalnie wykorzystanymi zasobami środowiska przyrodniczego.	Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku.
„Strategia Rozwoju Powiatu Opoczyńskiego na lata ”	
Cel strategiczny A: Wzmacnianie potencjału gospodarczego wokół zasobów posiadanych przez Powiat.	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel strategiczny B: Rozwój turystyki i rekreacji.	Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.
Cel strategiczny C: Poprawa jakości życia mieszkańców.	Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku. Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.

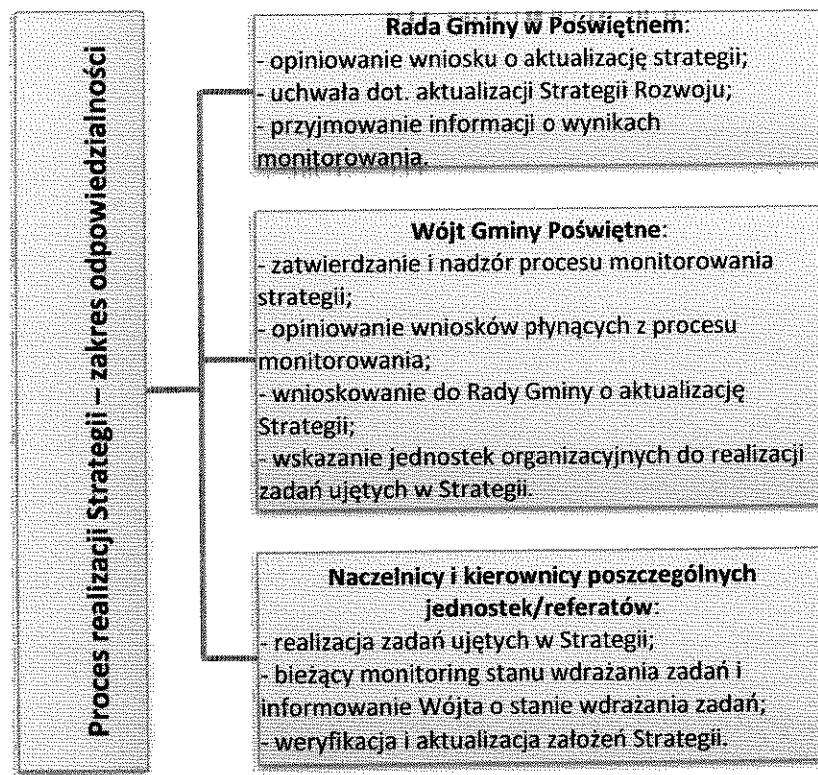
VI. Procedura wdrażania

Rozdział ten opisuje zasady i procedury dotyczące wdrożenia zapisów „Strategii rozwoju gminy Poświętne na lata 2015-2021” oraz ramowy harmonogram działań.

6.1. Schemat wdrażania strategii

System wdrożenia „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” wymaga wskazania osób i podmiotów odpowiedzialnych za realizację zapisów dokumentu. Dokument podlega procedurze uchwalenia przez Radę Gminy. Organ ten będzie sprawował całościowy nadzór nad jej realizacją. Na poziomie operacyjnym za wdrażanie założeń dokumentu odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Poświętne oraz wytypowane do realizacji poszczególnych zadań jednostki organizacyjne i podmioty.

Ilustracja 20: Schemat podziału odpowiedzialności za realizację strategii.

Realizacja celów strategicznych i dążenie do osiągnięcia wizji rozwoju gminy wymagają współpracy pomiędzy Urzędem Gminy w Poświętnem, jednostkami organizacyjnymi gminy, podmiotami gospodarczymi i instytucjami otoczenia biznesu, organizacjami pozarządowymi, jednostkami samorządowymi wyższego rzędu oraz społecznością lokalną. Wdrażanie założeń „Strategii rozwoju gminy Poświętne” realizowana będzie poprzez:

- podejmowanie działań wynikających z celów strategicznych zgodnie z kompetencjami samorządu określonych ustawą o samorządzie gminnym,
- podejmowaniu działań opartych na partnerstwie publiczno-publicznym i publiczno-prywatnym,
- aktywnym zaangażowaniu w działania podmiotów prywatnych,
- podejmowaniu działań opartych na współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Przypisane do celów strategicznych zadania realizacyjne w ramach „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” można podzielić na następujące rodzaje:

- zadania własne inwestycyjne,
- zadania nieinwestycyjne (tzw. zadania miękkie),
- zadania, które nie wpisują się bezpośrednio do zadań własnych gminy, w realizacji których samorząd gminy będzie współpracował z innymi jednostkami.

Proces realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” opierał się będzie na wykorzystaniu zasobów finansowych, kadrowych i organizacyjnych oraz w oparciu o zastosowanie polityk horyzontalnych UE, w tym zrównoważonego rozwoju, równości szans i społeczeństwa informacyjnego.

6.2. Finansowanie strategii

Podstawowymi źródłami finansowania działań zaplanowanych w „Strategii” będą:

- budżet Gminy Poświętne,
- fundusze celowe,
- środki budżetu państwa,
- środki zewnętrzne – fundusze europejskie,
- środki pochodzące z Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki pochodzące ze Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy,
- środki finansowe z Banku Gospodarstwa Krajowego,
- środki pochodzące z sektora prywatnego wykorzystujące formę inwestycji o charakterze pozabudżetowym czy formuła partnerstwa publiczno-prywatnego,
- inne, dostępne środki finansujące działania prorozwojowe.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie programów dotacyjnych na lata 2014-2020. Korzystanie ze wskazanych programów dotacyjnych i poszczególnych priorytetów, określają regulaminy konkursowe.

Tabela 15: Programowanie UE 2014-2020 - wykaz programów dotacyjnych.

Lp.	Nazwa programu	Instytucja Zarządzająca	Wykaz Priorytetów
1.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Oś priorytetowa I Badania, rozwój i komercjalizacja wiedzy Oś priorytetowa II Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka Oś priorytetowa III Transport Oś priorytetowa IV Gospodarka niskoemisyjna Oś priorytetowa V Ochrona środowiska Oś priorytetowa VI Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu Oś priorytetowa VII Infrastruktura dla usług społecznych Oś priorytetowa VIII Zatrudnienie Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne Oś priorytetowa X Adaptacyjność pracowników i przedsiębiorstw w regionie Oś priorytetowa XI Edukacja, Kwalifikacje, Umiejętności Oś priorytetowa XII Pomoc Techniczna
2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020)	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	- Transfer wiedzy i działalność informacyjna - Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw - Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych - Inwestycje w środki trwałe - Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000 - Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN - Modernizacja gospodarstw rolnych - Przetwórstwo i marketing produktów rolnych - Scalanie gruntów - Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych - Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej - Premie dla młodych rolników - Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej - Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa - Restrukturyzacja małych gospodarstw - Rozwój przedsiębiorczości - rozwój usług rolniczych

			<ul style="list-style-type: none"> - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich - Budowa lub modernizacja dróg lokalnych - Gospodarka wodno-ściekowa - Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej - Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów - Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego - Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów - Tworzenie grup i organizacji producentów - Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne - Rolnictwo ekologiczne - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER.
3.	Program Operacyjny „Rybnactwo i Morze” na lata 2014-2020	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich (m.in. wsparcie na rzecz zintegrowanego rozwoju lokalnego)
4.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER 2014-2020)	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, szereg Instytucji Pośredniczących, m.in. Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej czy Wojewódzki Urząd Pracy	<p>Oś I Osoby młode na rynku pracy Wsparcie ludzi młodych, do 29 roku życia bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET) poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i egzaminy, staże, praktyki, subsydiowane zatrudnienie, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie w zakresie mobilności międzysektorowej i geograficznej. Integralną częścią działań wspierających osoby młode jest Inicjatywa dla młodych.</p> <p>Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Poprawa efektywności wybranych polityk publicznych kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform (np. modernizacja instytucji rynku pracy, rozwój polityki edukacyjnej, poprawa jakości działań skierowanych do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym).</p> <p>Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Rozwój szkolnictwa wyższego (np. zapewnienie kształcenia odpowiadającego potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa, podniesienie jakości studiów doktoranckich, zwiększenie otwartości i mobilności międzynarodowej, poprawa jakości dydaktyki i systemów zarządzania kształceniem).</p> <p>Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa Zwiększenie wykorzystania innowacji społecznych w ramach polityk publicznych, wzmocnienie potencjału rozwojowego osób i instytucji z wykorzystaniem programów mobilności ponadnarodowej, rozwój współpracy polskich podmiotów z partnerami zagranicznymi.</p> <p>Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia Przeciwdziałanie dezaktywizacji zawodowej z przyczyn zdrowotnych (głównie poprzez działania profilaktyczne), wspieranie systemu kształcenia zawodowego, przeddyplomowego i podyplomowego kadr medycznych, poprawa efektywności funkcjonowania systemu ochrony zdrowia, w szczególności na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej.</p> <p>Oś VI Pomoc techniczna</p>
5.	Program Operacyjny Inteligentny Rozwój, 2014-2020	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	<p>Oś priorytetowa I WSPARCIE PROWADZENIA PRAC B+R PRZEZ PRZEDSIĘBIORSTWA</p> <p>Projekty B+R przedsiębiorstw, prace B+R finansowane z udziałem</p>

			<p>funduszy kapitałowych, sektorowe programy B+R.</p> <p>Oś priorytetowa II WSPARCIE OTOCZENIA I POTENCJAŁU PRZEDSIĘBIORSTW DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI B+R+I</p> <p>Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii, proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw</p> <p>Oś priorytetowa III WSPARCIE INNOWACJI W PRZEDSIĘBIORSTWACH</p> <p>Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R, wsparcie promocji oraz internacjonalizacji innowacyjnych przedsiębiorstw.</p> <p>Oś priorytetowa IV ZWIĘKSZENIE POTENCJAŁU NAUKOWO-BADAWCZEGO</p> <p>Rozwój kadr B+R w projektach zespołowych prowadzonych przez uczonych z całego świata w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach pracujących w najbardziej innowacyjnych obszarach, z udziałem partnera zagranicznego, realizacja projektów badawczych w jednostkach naukowych lub przedsiębiorstwach w Polsce, rozwój kadr B+R, rozwój umiejętności w zakresie zarządzania badaniami naukowymi, współpracy z przedsiębiorstwami lub w zakresie najnowszych osiągnięć naukowych oraz komercjalizacji wyników prac B+R, podnoszenie kwalifikacji kadr przedsiębiorstw poprzez wsparcie realizowanych przez nich projektów badawczych oraz ich staży w jednostkach naukowych.</p>
6.	<p>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020</p>	<p>Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju</p>	<p>Oś priorytetowa 1 Zmniejszenie emisyjności gospodarki</p> <p>Wytwarzanie energii z odnawialnych źródeł energii (OZE); poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach, sektorze publicznym i mieszkaniowym; promowanie strategii niskoemisyjnych; rozwój i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji.</p> <p>Oś priorytetowa 2 Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu</p> <p>Rozwój infrastruktury środowiskowej, dostosowanie do zmian klimatu; ochrona i zahamowanie spadku różnorodności biologicznej; poprawa jakości środowiska miejskiego.</p> <p>Oś priorytetowa 3 Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego</p> <p>Rozwój drogowej infrastruktury w sieci TEN-T; poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego; poprawa bezpieczeństwa w ruchu lotniczym; transport intermodalny, morski i śródlądowy.</p> <p>Oś priorytetowa 4 Infrastruktura drogowa dla miast</p> <p>Poprawa dostępności miast i przepustowości infrastruktury drogowej (rozwój infrastruktury drogowej w miastach i tras wylotowych z miast, budowa obwodnic).</p> <p>Oś priorytetowa 5 Rozwój transportu kolejowego w Polsce rozwój kolei w TEN-T, poza siecią i kolei miejskich.</p> <p>Oś priorytetowa 6 Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego w miastach infrastruktura i tabor dla publicznego transportu zbiorowego w miastach i na ich obszarach funkcjonalnych.</p> <p>Oś priorytetowa 7 Poprawa bezpieczeństwa energetycznego</p> <p>Rozwój inteligentnych systemów dystrybucji, magazynowania i przesyłu gazu ziemnego i energii elektrycznej; budowa i rozbudowa magazynów gazu ziemnego; rozbudowa terminala LNG.</p> <p>Oś priorytetowa 8 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury</p> <p>Inwestycje w ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz zasobów kultury, np. instytucji kultury, szkół artystycznych.</p>

			Oś priorytetowa 9 Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia wsparcie infrastruktury systemu państwowego ratownictwa medycznego; wsparcie infrastruktury szpitali ponadregionalnych i współpracujących z nimi jednostek diagnostycznych w zakresie chorób „aktywności zawodowej” i opieki nad matką i dzieckiem. Oś priorytetowa 10 pomoc techniczna.
7.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020	Ministerstwo Infrastruktury Rozwoju, Ministerstwo Administracji Cyfryzacji (Instytucja Pośrednicząca)	Oś priorytetowa I Powszechny dostęp do szybkiego internetu Oś priorytetowa II E-administracja i otwarty rząd - podniesienie dostępności i jakości e-usług publicznych poprzez: uporządkowanie rejestrów publicznych oraz zapewnienie ich interoperacyjności, optymalizację wykorzystania infrastruktury dzięki zastosowaniu technologii chmury obliczeniowej, zapewnienie bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych. Oś priorytetowa III Cyfrowe kompetencje społeczeństwa - E-integracja i e-aktywizacja na rzecz zwiększenia aktywności oraz jakości korzystania z internetu. Oś priorytetowa IV Pomoc techniczna.

6.3. Harmonogram realizacji strategii

Realizacja „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku” zakłada siedmioletni okres wdrożenia. Harmonogram zadań pokrywa się z okresem programowania 2014-2020. Rok 2015 określić możemy jako rok bazowy, okres przygotowawczy do wdrożenia niniejszego dokumentu. Realizacja strategii zakłada trzy zasadnicze etapy:

- etap przygotowawczy – uchwalenie „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku” przez Radę Gminy, opracowanie harmonogramu realizacji poszczególnych działań i podmiotów zaangażowanych w ich realizację, opracowanie planu finansowanego, przygotowanie do ewentualnego aplikowania o zewnętrzne środki finansowe na realizację poszczególnych projektów, realizacja zadań związanych z promocją strategii,
- etap właściwej realizacji strategii uwzględniający bieżącą kontrolę wdrażania założeń dokumentu – realizacja zadań zaplanowanych w etapie przygotowawczym, monitoring realizacji poszczególnych działań oraz stopnia osiągnięcia celów strategicznych, szczegółowe planowanie realizacji zadań realizujących założenia strategii na kolejne lata, ewaluacja śródk okresowa, podejmowanie działań związanych z aktualizacją dokumentu, realizacja zadań związanych z promocją strategii,
- etap oceny realizacji założeń strategii – ocena stopnia realizacji celów strategicznych w perspektywie 2015-2021 oraz stopnia spełnienia wizji strategicznej, ewaluacja końcowa, podjęcie decyzji o aktualizacji zapisów strategii lub wytyczeniu nowej wizji i celów strategicznych w perspektywie do 2025 roku.

VII. Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu

Monitoring, ewaluacja i aktualizacja to procesy znaczące w cyklu zarządzania realizacją zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021”.

Monitoring to proces systematycznego badania realizacji założeń strategii rozwoju i weryfikacji stopnia osiągnięcia założonych wskaźników. Proces monitorowania koncentruje się na ocenie przebiegu prawidłowości wdrażania działań w ramach określonego planu operacyjnego w założonych ramach czasowych, z określeniem budżetu oraz zaplanowanych rezultatów dla poszczególnych zadań.

Ewaluacja to proces cyklicznego badania wskazanych zagadnień, który weryfikuje poziom realizacji celów strategicznych i stopień spełnienia wizji strategicznej. Ewaluacja strategii dotyczyć będzie poziomu monitorowania realizacji zadań i ewaluacji osiągnięcia celów strategicznych. Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską ewaluacja opiera się na pięciu kryteriach ewaluacyjnych:

- trafność (relevance),
- skuteczność (effectiveness),
- wydajność (efficiency),
- użyteczności (utility) oraz trwałości (sustainability).

Ze względu na moment przeprowadzania badania ewaluację dzielimy na:

- ewaluacja ex-ante – badanie realizowane w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów projektów,
- ewaluacja on-going - badanie w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są korekty,
- ewaluacja ex-post – badanie po zakończeniu wdrożenia – jest to ewaluacja sensu stricte.

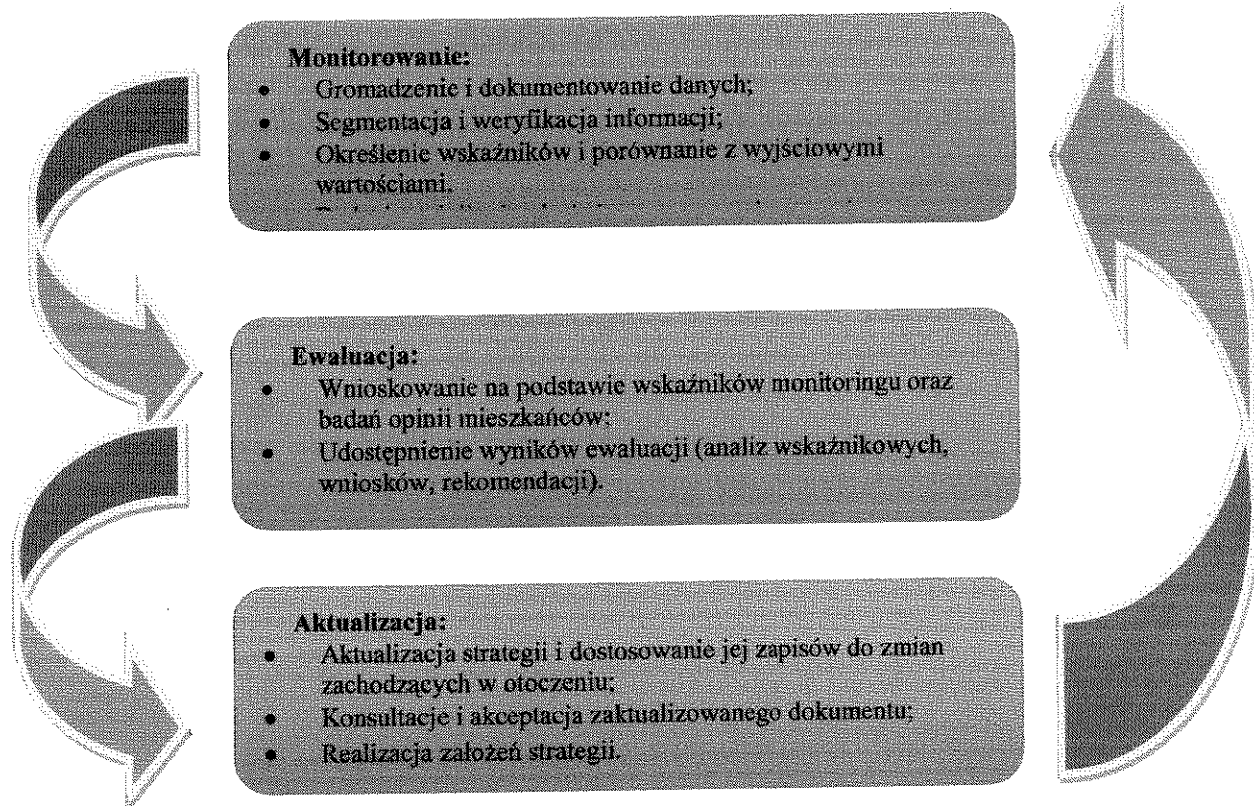
W ramach realizacji „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” planowana jest:

- ewaluacja początkowa w 2015 r.,
- ewaluacja śródkresowa w 2018 r.,
- ewaluacja końcowa sensu stricte w 2021 r.

Aktualizacja „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” związana będzie z realizacją działań, uwzględniających zmiany w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym i ich wpływ na założenia strategii. Podejmowanie działań aktualizacyjnych jest warunkiem niezbędnym w racjonalnym i efektywnym zarządzaniu rozwojem gminy.

Za powyższe działania odpowiedzialne będą władze Gminy Poświętne.

Ilustracja 21: Schemat procesu zarządzania strategią.

Proces wdrażania i zarządzania Strategią Rozwoju Gminy Poświętne realizowany będzie na poziomie:

- organizacyjnym,
- merytorycznym,

- społecznym.

Poziom organizacyjny

Monitorowanie rzeczowe opiera się na weryfikacji wskaźników. Pomiar wskaźników odbywać się będzie na poziomie poszczególnych zadań. Monitorowanie finansowe natomiast zakłada kontrolę danych finansowych z realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków, w oparciu o raporty okresowe wykorzystania zasobów finansowych, w tym w szczególności środków publicznych.

Monitorowanie realizacji Strategii Rozwoju Gminy Poświętne realizowane będzie z wykorzystaniem struktury organizacyjnej Urzędu Gminy i w oparciu o zakres kompetencji i zadań poszczególnych referatów.

Poniższe zestawienie określa wskaźniki realizacji celów strategicznych opracowanych na podstawie przedstawionej koncepcji strategicznej.

Tabela 16: Tabela wskaźników.

Cel	Kategorie wskaźników	Źródło weryfikacji, źródło danych
Cel strategiczny 1. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku.	<ul style="list-style-type: none"> • Długość zmodernizowanych/wybudowanych dróg na terenie gminy; • Długość wybudowanych szlaków turystycznych; • Liczba budynków publicznych objętych termomodernizacją; • Długość zmodernizowanych/wybudowanych odcinków sieci kanalizacyjnej na terenie gminy; • Ilość wybudowanych oczyszczalni przydomowych; • Długość zmodernizowanych/wybudowanych odcinków sieci wodociągowej na terenie gminy; • Odsetek ludności korzystającej z sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy; • Ilość zrealizowanych projektów OZE. 	<ul style="list-style-type: none"> • Protokoły odbioru prac; • Dane statystyczne UG w Poświętnem; • Dane statystyczne GUS.
Cel strategiczny 2. Rozbudowa infrastruktury społecznej i poprawa dostępu do podstawowych usług publicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba projektów z zakresu poprawy dostępu do infrastruktury publicznej w tym usług medycznych; • Odsetek gospodarstw korzystających z pomocy społecznej; • Odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców; • Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych; • Liczba zrealizowanych projektów z zakresu działań edukacyjnych i z zakresu aktywizacji zawodowej; • Liczba organizacji pozarządowych, korzystających z projektów edukacyjnych; • Liczba projektów z zakresu integracji społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Protokoły realizacji projektów; • Protokoły odbioru prac; • Dane statystyczne UG w Poświętnem; • Dane statystyczne GUS; • Dane z PUP w Opcznie.

<p>Cel strategiczny 3. Rozwój gospodarczy w oparciu o wykorzystanie atutów gminy i tworzenie warunków przyjaznych przedsiębiorcom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych przedsiębiorstw; • Liczba nowych miejsc pracy; • Liczba nowych obiektów noclegowych, w tym gospodarstw agroturystycznych; • Liczba nowych obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych; • Liczba inwestycji inwestorów zewnętrznych na terenie gminy; • Powierzchnia powstałych terenów inwestycyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dane statystyczne UG w Poświętnem; • Dane statystyczne GUS; • Protokoły realizacji projektów.
---	---	---

Poziom merytoryczny

Poziom merytoryczny obejmuje wdrażanie i monitorowanie realizacji celów zapisanych w Strategii Rozwoju oraz jej aktualizację. Na poziomie merytorycznym ważną rolę przypisuje się Radzie Gminy Poświętne, reprezentującej różnorodne środowiska lokalne. Procesy monitorowania i aktualizacji realizowane będą w oparciu o następujący zakres odpowiedzialności:

- Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii powierza się Wójtowi Gminy Poświętne;
- Odpowiedzialność za zwoływanie posiedzeń Rady Gminy w zakresie ewaluacji i aktualizacji Strategii powierza się Przewodniczącemu Rady, na wniosek Wójta;
- Zadania z zakresu corocznego raportu z realizacji kierunków i wskaźników określonych w Strategii za dany okres sprawozdawczy i przedstawienie go Wójtowi powierzone zostaną powołanemu zespołowi pracowników Urzędu;
- Zakres raportu z realizacji kierunków interwencji dotyczyć powinien przedstawienia aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji, wskazania ewentualnych trudności realizacyjnych, określenia wielkości środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie i określenia wskaźników celów;
- Raporty oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii w badanym okresie, będą przedstawiane Radzie Gminy i podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej;
- Przewodniczący Rady Gminy, na wniosek Wójta, może zaprosić do prac Rady w zakresie monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii przedstawicieli innych instytucji oraz zwołać dodatkowe posiedzenia ewaluacyjne i aktualizujące.
- Prace Rady Gminy na posiedzeniu ewaluacyjnym i aktualizującym są protokołowane. Efektem posiedzeń jest sprawozdanie z posiedzeń Rady przygotowywane przez Biuro Rady.

Poziom społeczny i promocja strategii

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów lokalnych i zewnętrznych dla realizacji działań wskazanych w dokumencie. Adresatami Strategii są mieszkańcy gminy, a w szczególności:

- Radni, pracownicy Urzędu i gminnych jednostek organizacyjnych;
- Posłowie i senatorowie reprezentujący w Parlamencie region oraz radni Sejmiku Wojewódzkiego, związani z regionem;
- Sektor prywatny, czyli przedsiębiorcy, przedstawiciele sektora gospodarczego, instytucje otoczenia biznesu;
- Sektor finansowy – banki, instytucje pożyczkowe i kredytowe;
- Wyższe uczelnie z terenu regionu;
- Organizacje pozarządowe z terenu gminy, Powiatowy Urząd Pracy.

Ważnym adresatem Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021 jest również otoczenie Gminy Poświętne, czyli sąsiednie gminy, Zarząd Powiatu Opoczyńskiego, Starosta Opoczyński, Zarząd Województwa Łódzkiego, Wojewoda Łódzki, organizacje samorządu gospodarczego o zasięgu ponadlokalnym, organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe o zasięgu regionalnym i krajowym, potencjalni inwestorzy zainteresowani inwestycjami w gminie, partnerzy zagraniczni sektora publicznego i prywatnego.

Działania promocyjne dotyczące „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” są integralnym elementem systemu wdrażania strategii i mają na celu:

- Informacja społeczności lokalnej Gminy Poświętne i podmiotów zainteresowanych o rozpoczęciu procesu wdrażania założeń strategii,
- uzyskanie poparcia adresatów działań zaplanowanych w strategii,
- aktywizacja adresatów w proces realizacji strategii,
- utworzenie kanału komunikacyjnego pomiędzy samorządem Gminy Poświętne i przedstawicielami różnych grup interesariuszy na rzecz sprawnej realizacji strategii.

Promocja strategii opierać się będzie na realizacji:

- spotkań z mieszkańcami Gminy Poświętne,
- spotkań eksperckich,
- spotkań zespołów projektowych, komisji i sesji Rady Gminy,
- umieszczaniu informacji na stronie internetowej Gminy Poświętne.

Głównym celem powyższych działań jest upowszechnienie zapisów Strategii wśród mieszkańców Gminy Poświętne w oparciu o stałe informowanie o wdrażaniu Strategii Rozwoju, zaproszenie do aktywnej współpracy w zakresie realizacji zapisów ww. dokumentu, prezentację lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego, celów i kierunków rozwoju gminy oraz sposobów finansowania inwestycji.

Spis tabel

Tabela 1: Zestawienie powierzchni sołectw w gminie Poświętne.....	7
Tabela 2: Procent ludności korzystający z instalacji wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Poświętne, źródło: https://www.stat.gov.pl	11
Tabela 3: Zestawienie porównawcze w skali województwa – liczba mieszkańców, gęstość zaludnienia, źródło: źródło Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, stan na 31.12.2013 r.14	14
Tabela 4: Zestawienie liczby ludności w poszczególnych sołectwach w gminie Poświętne, stan na 31.12.2014 r.	15
Tabela 5: Struktura demograficzna w Gminie Poświętne w porównaniu z demografią powiatu opoczyńskiego, źródło: Główny Urząd Statystyczny, dane na dzień 31.12.2013r.....	15
Tabela 6: Infrastruktura gastronomiczno-noclegowa i sportowa na terenie gminy Poświętne, źródło dane UG w Poświętnem.	21
Tabela 7: Liczba osób bezrobotnych w gminie Poświętne i w powiecie opoczyńskim w latach 2014-2015, źródło PUP w Opocznie.....	25
Tabela 8: Struktura bezrobocia w Gminie Poświętne, opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie.	25
Tabela 9: Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze Regon w 2013r., źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.	26
Tabela 10: Gospodarstwa rolne na terenie gminy Poświętne w ujęciu porównawczym, źródło: dane UG w Poświętnem.	27
Tabela 11: Podmioty gospodarki narodowej w gminie Poświętne – wyszczególnienie, źródło: https://www.stat.gov.pl	27
Tabela 12: Analiza SWOT/TOWS.....	30
Tabela 13: Plan operacyjny dla poszczególnych obszarów.....	37
Tabela 14: Spójność celów strategicznych „Strategii Rozwoju Gminy Poświętne na lata 2015-2021” z dokumentami wyższego rzędu.	39
Tabela 15: Programowanie UE 2014-2020 - wykaz programów dotacyjnych.....	44
Tabela 16: Tabela wskaźników.....	49

Spis ilustracji

Ilustracja 1: Koncepcja zrównoważonego rozwoju.....	3
Ilustracja 2: Schemat etapów pracy nad dokumentem.	6
Ilustracja 3: Lokalizacja gminy Poświętne, źródło: http://mapa.targeo.pl/gmina-poswietne,717498/gmina7	10
Ilustracja 4: Zespół klasztorny oo. Filipinów w Poświętnem – panorama, źródło: UG w Poświętnem.	10
Ilustracja 5: Spalski Park Krajobrazowy – granice, źródło: https://npk.parkilodzkie.pl	13
Ilustracja 6: statystyka mieszkańców gminy Poświętne, stan na dzień 12.09.2015 r., źródło: dane UG w Poświętnem.	14
Ilustracja 7: Saldo migracji w gminie w latach 2009-2013, źródło: dane GUS na dzień 31.12.2013 r.	15
Ilustracja 8: Struktura ludności według grup ekonomicznych na terenie gminy Poświętne w latach 2009-2013, źródło: https://www.stat.gov.pl	16
Ilustracja 9: Ludność gminy według grup edukacyjnych, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.....	17
Ilustracja 10: Liczba uczniów w latach 2010-2014 w placówkach oświatowych w Gminie Poświętne, źródło: Główny Urząd Statystyczny, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014.....	18
Ilustracja 11: Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogóle ludności w Gminie Poświętne w latach 2009-2013, źródło: dane GUS na dzień 31.12.2013r.....	19

Ilustracja 12: Sanktuarium w Poświętnem, źródło: http://www.diecezja.radom.pl/parafia?&view=parafias&cid[]=99	23
Ilustracja 13: Kapliczka św. Anny, Poświętne, źródło: http://mapa.nocowanie.pl/poswietne_4/zdjecia/13996058/	23
Ilustracja 14: Kościół p.w. św. Józefa, źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Ko%C5%9Bci%C3%B3%C5%82_%C5%9Bw._J%C3%B3zefa_w_Studziannie24	24
Ilustracja 15: Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Poświętne w latach 2009-II kw.2015, źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Opcznie.....	25
Ilustracja 16: Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon na terenie gminy Poświętne w latach 2009-2013, źródło: https://www.stat.gov.pl	27
Ilustracja 17: Schemat interakcji czynników analizy SWOT/TOWS.....	33
Ilustracja 18: Obszary warunkujące zrównoważony rozwój gminy Poświętne.	35
Ilustracja 19: Założenia strategiczne.....	36
Ilustracja 20: Schemat podziału odpowiedzialności za realizację strategii.....	43
Ilustracja 21: Schemat procesu zarządzania strategią	48

ZAŁĄCZNIK nr 1: Analiza wyników badania ankietowego

Prace nad „Strategią rozwoju gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku” prowadzone były w oparciu o metodę partycypacyjno-ekspercką. Integralnym elementem współtworzenia strategii było więc czynne współuczestnictwo społeczności lokalnej. Na potrzeby opracowania „Strategii rozwoju gminy Poświętne na lata 2015-2021” z perspektywą do 2025 roku we wrześniu 2015 roku zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród społeczności lokalnej gminy Poświętne.

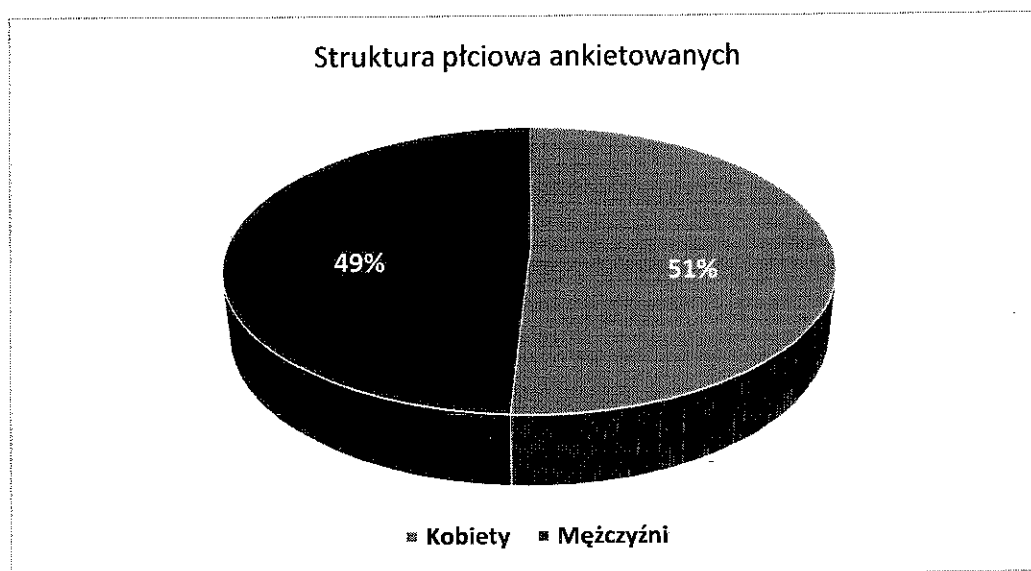
Ankieta składała się z 6 pytań wyboru opcji wraz z oceną aspektów bytowych panujących w gminie Poświętne. Przyjęta skala oceny zakładała: 1 – jako ocenę najniższą (bardzo mało/bardzo nisko/nieistotne), 5 – ocenę najwyższą (bardzo dużo/wysoko/bardzo istotne).

Każda z ankiet zawierała metryczkę, co umożliwiło weryfikację struktury płciowej, wiekowej i ekonomicznej badanych.

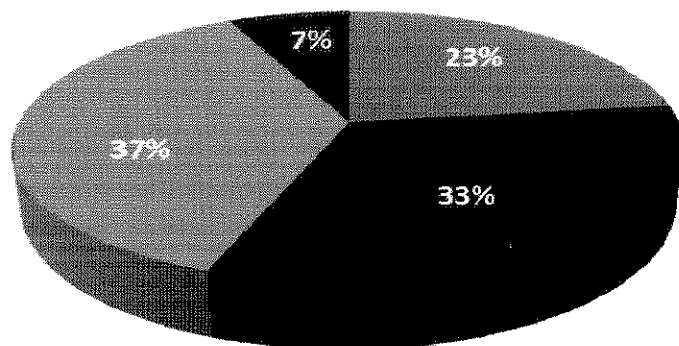
Ankieta miała charakter anonimowy, a jej wyniki zostały zaprezentowane w „Strategii rozwoju gminy Poświętne na lata 2015-2021 z perspektywą do 2025 roku” w formie zbiorczej.

Celem ankiety było uzyskanie odpowiedzi na pytania dotyczące jakości życia w gminie Poświętne oraz jakości usług publicznych w świadczonych na jej obszarze, a także identyfikacja obszarów problemowych. Na podstawie wskazania zagadnień problemowych przez ankietowanych dokonano segmentacji problemów i opracowano analizę SWOT/TOWS gminy Poświętne.

Poniżej zaprezentowano wyniki ankiet.

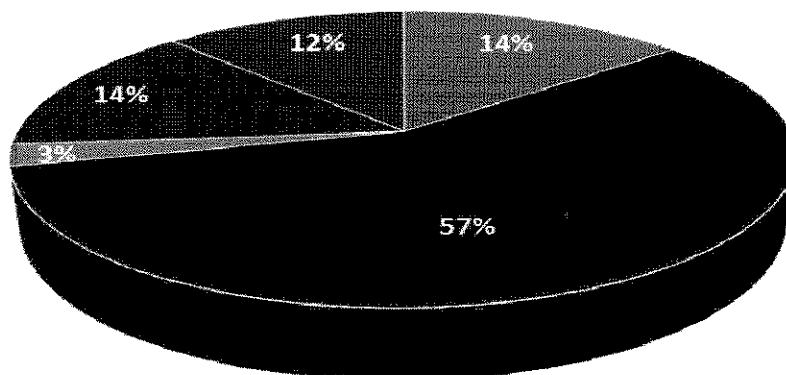

Struktura wiekowa ankietowanych

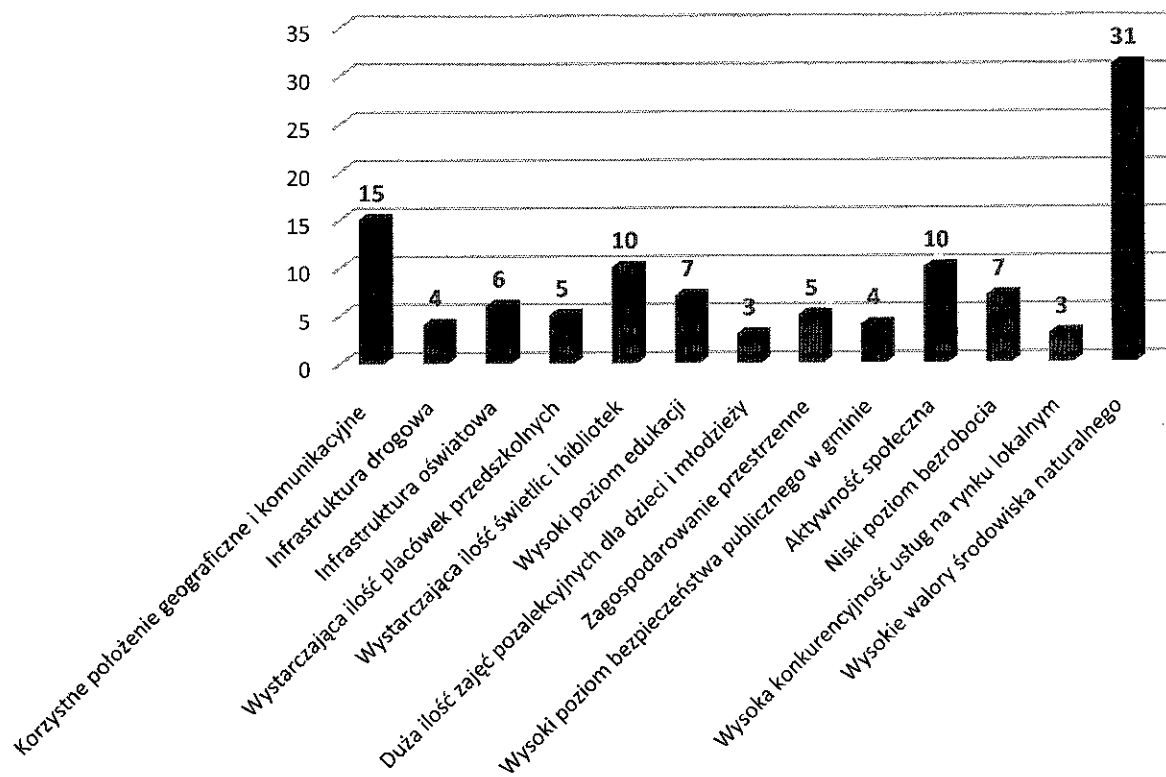
■ > 25 lat ■ 26-45 ■ 46-60 ■ 60+

Struktura ekonomiczna ankietowanych

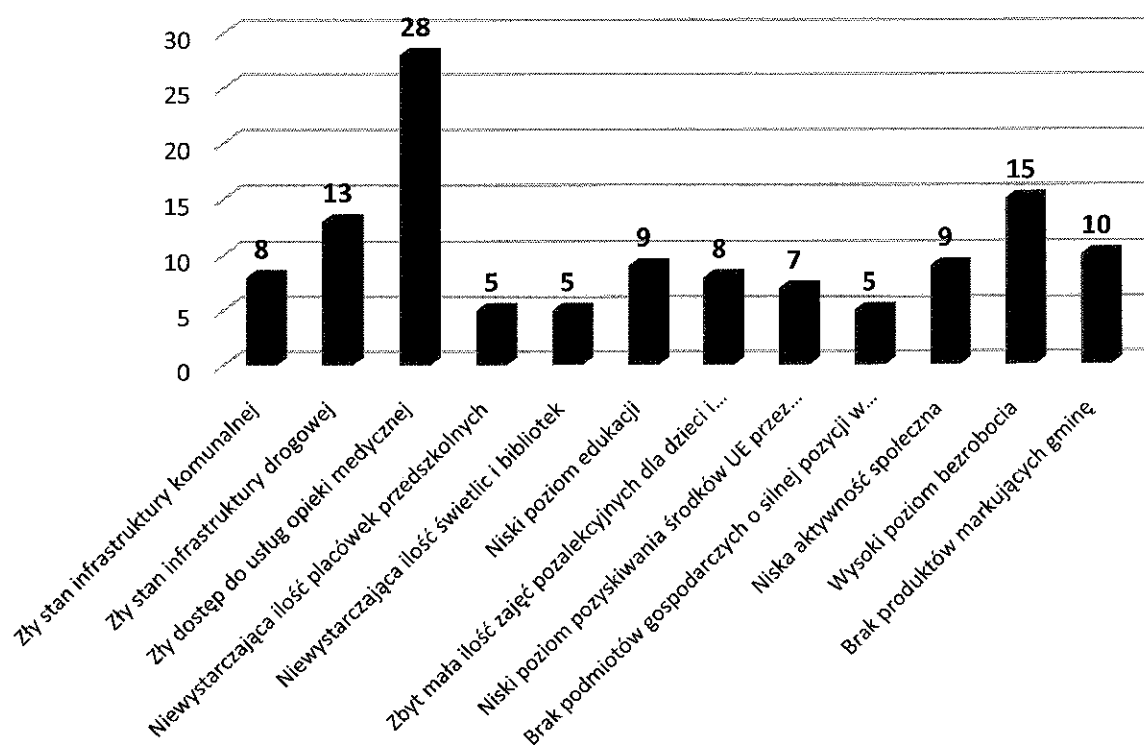

■ Bezrobotni ■ Pracujący ■ Przedsiębiorcy ■ Rolnicy ■ Uczniowie/studenci

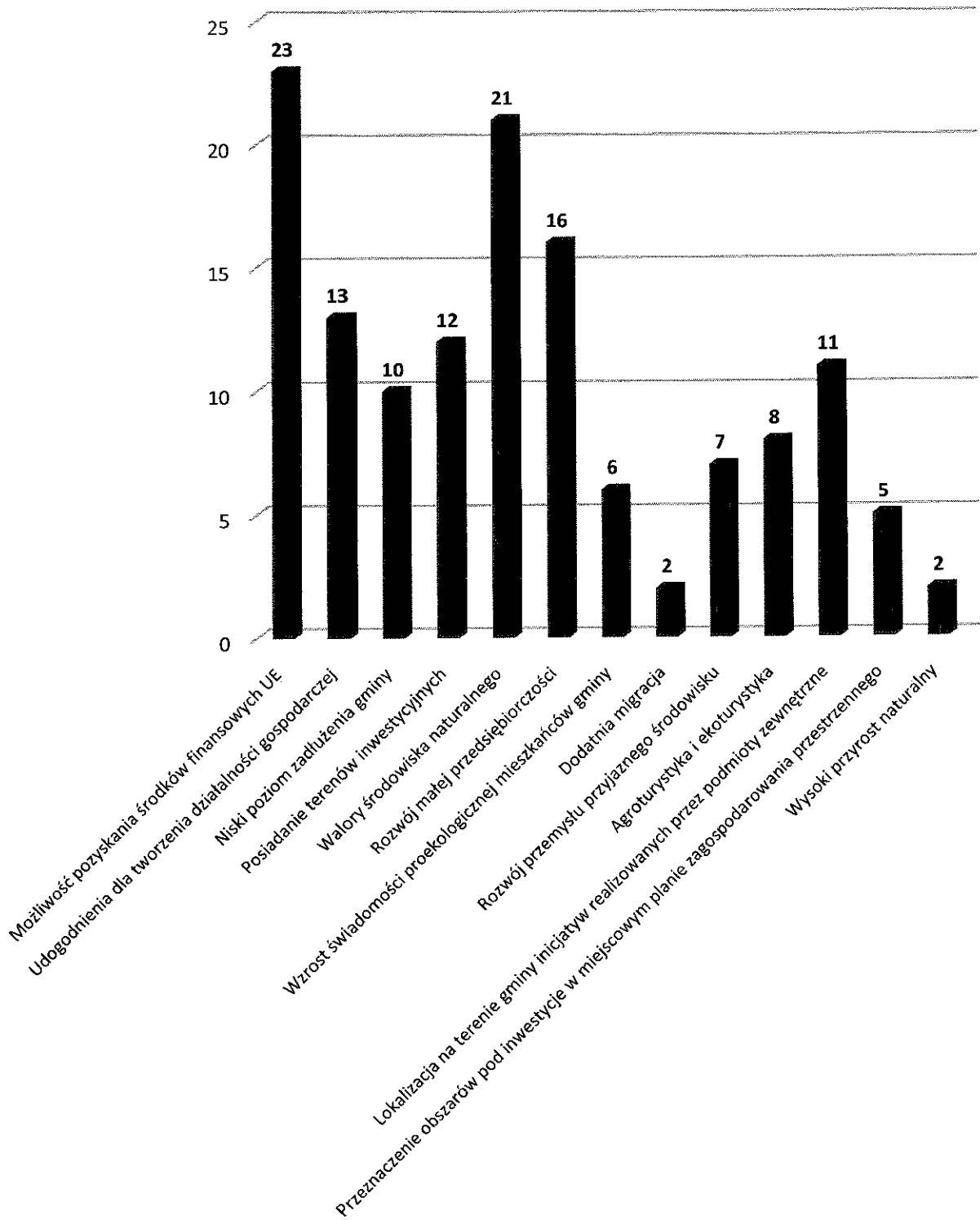
Mocne strony gminy Poświętne według ankietowanych

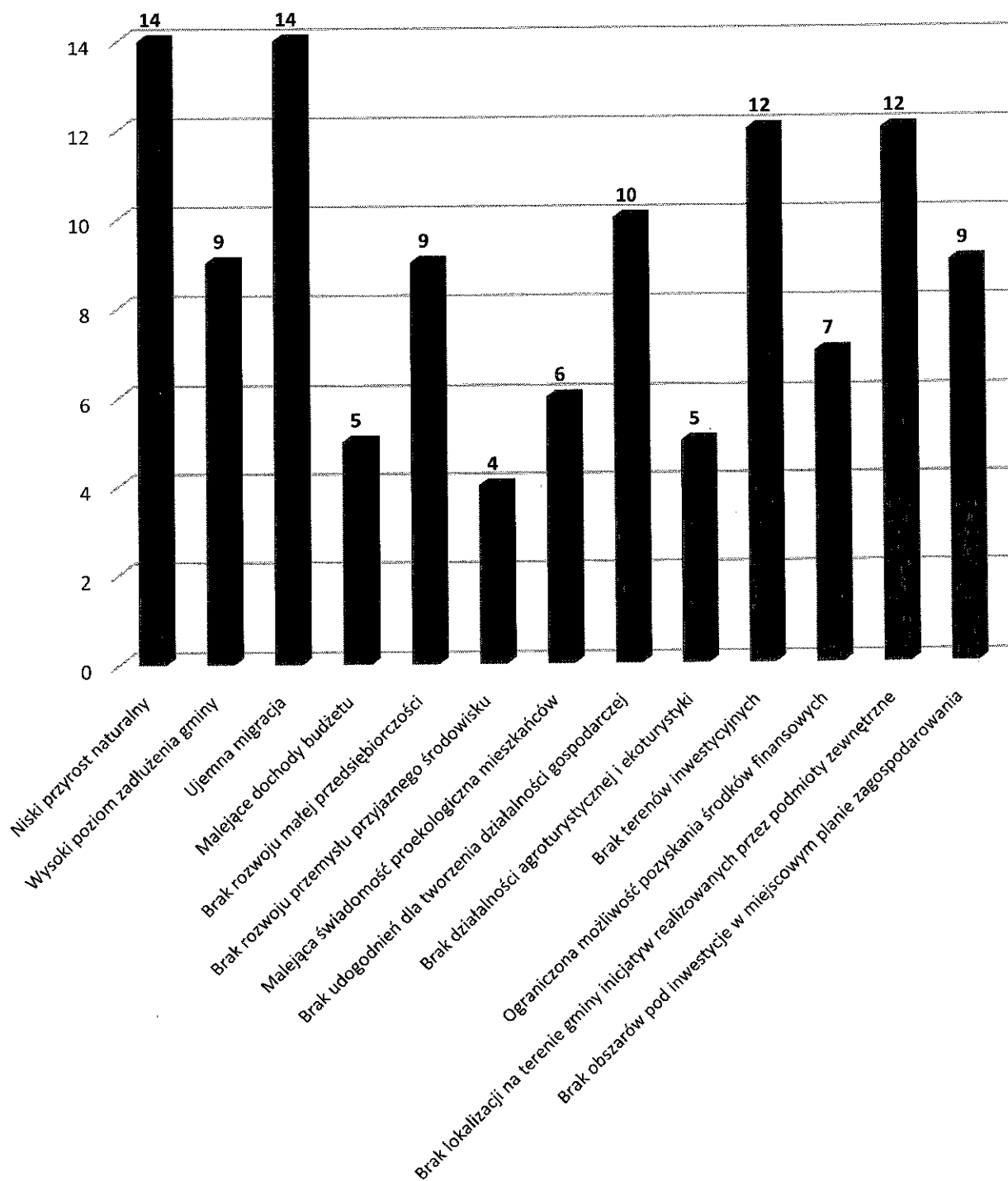
Słabe strony gminy Poświętne według ankietowanych

Szanse dla rozwoju gminy Poświętne według ankietowanych

Zagrożenia dla rozwoju gminy Poświętne według ankietowanych

Typy projektów i działań wskazanych przez ankietowanych jako inwestycje priorytetowe dla rozwoju gminy Poświętne:

OBSZAR: Infrastruktura i środowisko
Działania / zadania
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej, chodników, poboczy i parkingów.
Realizacja projektów dot. wykorzystania OZE i rozwój gospodarki niskoemisyjnej.
Budowa kanalizacji, oczyszczalni ścieków i oczyszczalni przydomowych.
Budowa i modernizacja zbiorników małej retencji.
Rozbudowa sieci szlaków turystycznych w tym w szczególności ścieżek rowerowych.
OBSZAR: kapitał ludzki, infrastruktura społeczna
Działania / zadania
Budowa placów zabaw.
Modernizacja istniejących placów zabaw przy Zespole szkół w Poświętnem oraz filach szkół.
Rozbudowa i modernizacja bazy rekreacyjno-sportowej.
Aktywna walka z bezrobociem.
Realizacja projektów dotyczących aktywizacji podnoszenia kwalifikacji zawodowych i poszerzania wiedzy.
Realizacja projektów społecznych związanych z integracją społeczną, walką z marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
Poprawa dostępu do usług zdrowotnych i realizacja programów profilaktycznych.
OBSZAR: rynek pracy i gospodarka
Działania / zadania
Tworzenie terenów inwestycyjnych.
Rozwój agroturystyki i ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych.
Tworzenie warunków dla rozwoju rzemiosła lokalnego, ekogospodarstw, przetwórstwa rolno-spożywczego.
Wsparcie doradcze dla mikroprzedsiębiorstw i osób planujących zarejestrować działalność gospodarczą.

Uzasadnienie

Strategia stanowiąca załącznik do niniejszej uchwały jest nową strategią rozwoju Gminy Poświętne. Od poprzedniej strategii z 2001 r., nastąpiło szereg zmian, zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej. Jednym z głównych determinantów takiej sytuacji jest przynależność kraju do Unii Europejskiej i konieczność dostosowania rzeczywistości społeczno-gospodarczej kraju do systemu Wspólnoty.

Zalecenia Komisji Europejskiej mówią, że każda jednostka samorządowa swoje działania, a zwłaszcza inwestycje finansowane ze środków Unii Europejskiej, powinna podejmować w oparciu o jasno sformułowany plan długofalowego rozwoju. Jest to ważne szczególnie teraz, gdy rozpoczyna się kolejny okres programowania Funduszy Europejskich na lata 2014–2020. Strategia Rozwoju Gminy Poświętne będzie stanowić podstawę do prowadzenia długookresowej polityki rozwoju przez władze samorządowe.

Dokument wyznacza najistotniejsze kierunki rozwoju gminy, określa wizję, misję, założone obszary i cele strategiczne oraz pola i cele operacyjne.

Dokument koresponduje z innymi dokumentami strategicznymi zarówno krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi, jak również z dokumentami unijnymi, przede wszystkim Strategią Europa 2020.

Projekt Strategii został poddany konsultacjom w okresie od 15 stycznia 2016 r. do 04 lutego 2016 r. W okresie tym nikt nie wniósł uwag i opinii do przedstawionego projektu.